

MUNTANYA

DESEMBRE
1971

**la qualitat
dels nostres
clients
determina
la qualitat
dels nostres
productes**

**es^{ports}
esplai**

**articles d'esport
per a clients
de qualitat**

**c. del pi n° 16, barcelona-2
tels. 231.64.34 / 35 - 221.28.57**

*Viatge especial
en avió reactor al*

JAPÓ

per assistir als

XI JOCS OLÍMPICS D'HIVERN

SAPPORO - Febrer 1972

*20 dies de viatge,
visitant*

**TÒQUIO
SAPPORO
NOBORIBETSU
OSAKA
NARA
KIOTO
HONG KONG
BANGKOK**

Sortida el 26 de gener de 1972

CURSOS D'ESQUÍ 1971

a

SUISSA i ÀUSTRIA

DAVOS

(Curs Oficial de l'Escola Suïssa d'Esquí)

Del 4 a l' 11 de desembre

De l' 11 al 18 de desembre

ST. MORITZ

Del 5 al 12 de desembre

Del 12 al 19 de desembre

ZERMATT

(Curs de Godille)

Del 4 a l' 11 de desembre

De l' 11 al 18 de desembre

LECH AM ARLBERG

Del 4 a l' 11 de desembre

Del 12 al 19 de desembre

Camping

La Ballena Alegre

A 9 minuts de Barcelona per l'autopista de Castelldefels, el camping "LA BALLENA ALEGRE", us convida a acampar als seus boscos frondosos i a banyar-vos a les transparents aigües mediterrànies.

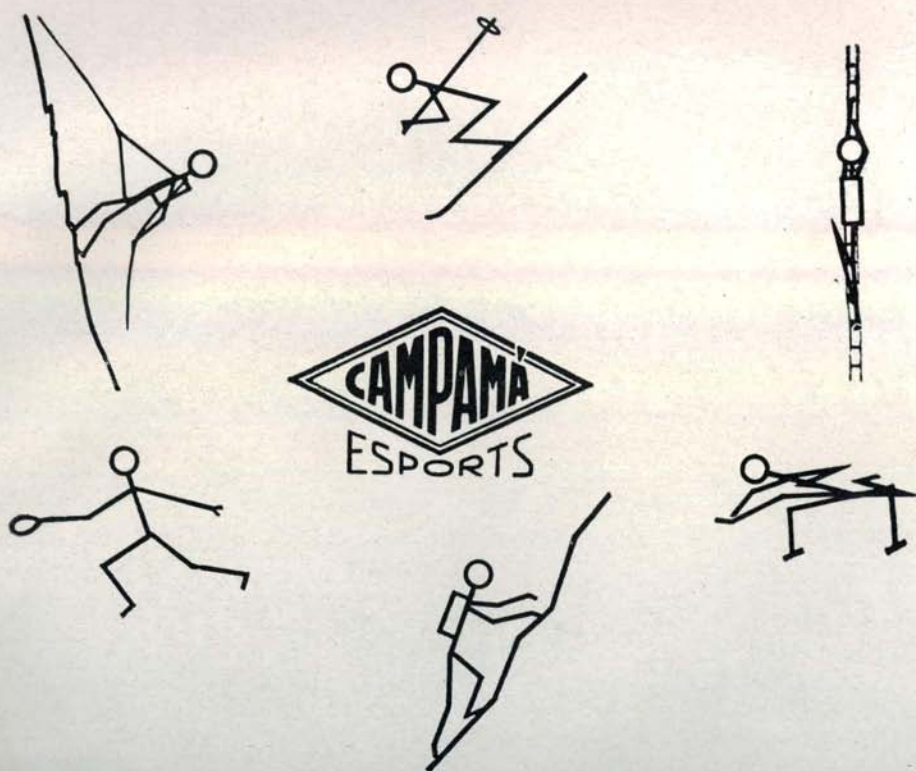
Així mateix i per a comoditat dels nostres clients hem instal·lat a l'interior del recinte del camping els serveis complets de bar, restaurant, serveis sanitaris, supermercat, dutxes, lavabos, assistència mèdica, parc infantil, zona esportiva, bugada i planxa i el sector comercial on podreu adquirir tots aquells articles que vulgueu.

FRED PERRY

...cerqueu
en l'esquí el goig
i l'esplai
de la natura...

Urgell, 95 bis

BARCELONA - 11

Telèfon 253 50 01

SANTA EULALIA

ESPORTS

PASSEIG DE GRÀCIA, 93 - BARCELONA-8

**Personal esportiu
i en actiu, està
al seu servei
seleccionant entre
tots els fabricants
mundials,
les creacions
tècnicament perfectes
que porten al gran
desenvolupament
tècnic del nostre
esport preferit:
L'ESQUÍ**

MUNTANYA

Butlletí del Centre Excursionista de Catalunya

ANY XCV Nova època

Desembre 1971

Núm. 658

Diposit Legal B. 546 - 1953

SUMARI

	Editorial	365
Alfons Segalàs	De l'esport	368
Xavier Ventura	El llarg i difícil camí	371
Georges Joubert	Les quatre veritats del Congrés de Monitors	375
Amadeu Jori	Conversa amb René Sulpice, ex-director de l'equip nacional francès ..	381
Andreu Mercé Varela	Conflicte entre l'esquí i l'Olimpisme ..	385
J. M. Sala i Albareda	Unes consideracions sobre l'esquí de muntanya	389
Jordi Pons	Unes impressions sobre els rallyes d'esquí	392
Abel Pascual i Ventura	Qui salta, els seus mals espanta	395
R. U. U.	Un altre concepte d'estació d'esquí ...	401
	Crònica del Centre	405
	Crònica	408

Director: Josep Lladó i Majoral / Consell assessor: Miquel Albert, Jaume Fabrés, Josep M. Gallach, Francesc Gurri, Agustí Jolis / Redacció: Trinitat Capmany, Manuel Casanova, Jaume Granell, Albert Jané, Josep Nuet / Publicitat: Lluís Puntis, carrer Bailèn, 151, 6a, 2a, Barcelona (9), tel. 257 59 56 / Subscripció (sis números l'any): 125 ptes., estranger: 150 ptes. / Preu d'aquest exemplar: 25 ptes. / Redacció i administració: Centre Excursionista de Catalunya, carrer de Paradís, 10, Barcelona (2), tel. 292 45 01 - 02 - 03 / Impressió: Suimpa, carrer Indústria, 110, Barcelona (13).

EDITORIAL

Reflexió actual sobre l'esquí

Que l'esport té unes característiques pròpies és cosa prou evident. Però també ho és el fet que hi ha una pila de circumstàncies, en principi estranyes a aquestes característiques, que les condicionen i les deformen. Si agafem el Fabra i busquem la paraula esport, hi trobarem una definició esquemàtica, però clarificadora: «joc o exercici corporal en què es fa prova d'agilitat i destresa o de força, i que aprofita al cos i a l'esperit, al qual dona promptitud, ardidesa, tenacitat, etc...» L'esquí, com a esport que és, no cal dir que respon plenament a aquesta formulació; dissortadament, avui en dia, apareix allunyat d'aquest concepte original, i així han sorgit reaccions en diversos sentits: les unes que rebutgen l'esquí com a esport «impur», i les altres que no l'accepten en el sentit que realment té, i si, en canvi, per fets marginals a ell, com una forma de llüiment de classe, o d'alliberament del purgatori urbà, per part dels qui el practiquen, o com a aprofitament industrial o turístic, per part dels qui l'exploten.

L'esquí, avui, ha esdevingut una pràctica cada cop més generalitzada. Es un fenomen col·lectiu que cal tenir en compte. Al Japó i als Estats Units són milions els qui acudeixen a les pistes els finals de setmana; a Suïssa i a Àustria l'esquí és l'esport nacional; França supera el milió de practicants i Itàlia quasi hi arriba. Al nostre país les estadístiques no ens ajuden massa, però hom diu que de dos-cents a tres-cents mil espanyols es calcen uns esquís, almenys un cop a l'any. Aquestes dades, només, justificarien un ampli capítol d'aquesta sociologia de l'esport que encara està a les beceroles.

La forma com avui generalment s'esquia —i parlem de l'esquí «de pista», que consisteix en repetides baixades pels pendents nevats, amb l'ajut dels telesquís que us tornen a deixar al capdamunt— deriva del primitiu esquí de muntanya que es va anar centrant en uns llocs determinats on els pendents eren més adients i on els més forts accedien al cim un cop al dia màxim dos cops, els més preparats, per descendir al fons de la vall i tornar cap a casa. La cosa era d'una bellesa colpidora; els nostres pares la recorden amb veritable fruïció. Però arribaren els monstres mecànics i a poc a poc envaïren les muntanyes. També la indústria de la ciutat s'havia de traslladar als impolluts camps de neu, i la neu ja no tornaria a ser la neu virginal dels temps daurats. No és rar de trobar, entre les generacions que ens precedeixen, els qui us etziben aquest plantejament. L'esquí ja no és un esport «pur», i ja solament resta la muntanya, allunyada de les sorolloses estacions d'esquí, per a fruir de la «natura» en tota la seva plenitud.

Potser sí. Però pretendre que la muntanya, aquesta solitud dels cims, és l'única via de salvació per a una humanitat alienada pel treball en cadena i el fum dels automòbils, és passar-se de rosca. Aquesta actitud exclusivista és una reacció de la societat industrial, i típica de la seva burgesia, la qual concebia l'esport com a privilegi d'uns pocs que havien tingut la sort de descobrir-lo. Eren els «purs», els amateurs cent per cent.

Posem que l'esquí hagi perdut aquesta puresa; tanmateix encara pot donar a qui el practiqui satisfaccions ben plaents, el domini d'una tècnica que permet de llançar-se pels vessants nevats a velocitats considerables, dirigint a voluntat i lliurement el propi cos i sentint el contacte lleuger de la neu sota els esquís. Això són sensacions dignes de ser repetides, fins i tot si exigeixen el tribut d'haver de ser experimentades en estacions d'esquí envaïdes per molts d'altres esquiadors, que, d'altra banda, tenen tot el dret de fruir-les.

Ara bé, aquest dret de tothom a usar el seu temps lliure de la manera que vulgui esdevé, de fet, limitat per les possibilitats econòmiques de cadascú, almenys pel que fa a l'esquí. Per als clubs, fóra una tasca important la superació d'aquestes limitacions. Però aquí sí que un ajut dels organismes oficials és del tot necessari. Sembla ben clar que una política d'esports ben portada ha d'orientar-se primordialment en aquest sentit, perquè fomentar l'esport és fer-lo accessible a tothom. Tot el que sigui perdre's en els laberints d'un prestigi nacional mal entès, a base de fabricar vedettes que, tard o d'hora, s'esfondren com castells de sorra, i fan evident la manca d'una pràctica esportiva generalitzada, tot això és jugar a fer els gegants. Tal com diu un dels col·laboradors en aquest mateix número de la nostra revista, el campió és un accident de la competició, i surt espontàniament d'entre un gran nombre de practicants.

La competició potser no és necessària, però, de fet, sembla constituir un dels trets fonamentals de la manera actual de veure l'esport. Concretament en el món de l'esquí planteja una problemàtica força complexa; d'una banda hi ha uns interessos polítics, industrials i turístics, que han

fet possible l'escalada cap a una competició internacional que exigeix dels seus participants una dedicació plena, cosa que està a la base d'allò que podríem anomenar un professionalisme encobert, i que, d'altra banda, entra en conflicte amb els punts de vista dels partidaris de l'«olimpisme»; paradoxalment, ells, que han creat, per mitjà de la competició, una mitologia dels jocs olímpics, han de veure com aquesta mitologia fomenta el desenvolupament d'un fenomen contrari als seus ideals —almenys formalment—, el professionalisme. Paradoxalment, ells, els partidaris de l'esport «pur», de l'amateurisme, munten cada quatre anys la plataforma ideal per a la interferència, en els distints esports, d'aquelles circumstàncies, en principi estranyes a les característiques pròpies de cada un d'ells, que acaben condicionant-los.

Els jocs olímpics constitueixen avui la finalitat principal, la meta última, d'uns corredors, d'uns equips nacionals, i de tot allò que uns i altres tenen al darrera. Les medalles han adquirit, en aquests jocs, un valor a l'escala de la renda publicitària, cada cop més alt. És ben evident la contradicció d'aquest fet amb aquell altre, que l'important és participar i participar amb una certa espontaneïtat, amb un temps de preparació molt limitat, tal com diuen les normes de l'«olimpisme» modern, l'esperit olímpic del qual no té res a veure, llevat del nom, amb el d'aquells altres jocs de la Grècia antiga, on els atletes eren, o bé aristòcrates que no feien altra cosa sinó entrenar-se durant tot l'any, o bé gent a sou d'aquests, per a les proves més compromeses i arriscades.

El campió d'esquí viu de l'esport i per a l'esport. L'esquí constitueix el seu *modus vivendi*. Predicar la pràctica d'un esport com a ocupació secundària, en les estones lliures que deixa el treball o l'estudi, en el context del gran joc de la competició internacional, és parlar per parlar. Llevat d'uns pocs esports «menors», que per diverses circumstàncies no han accedit encara a aquell status, i, en l'àmbit de l'esquí, llevat de les competicions locals, no es pot parlar d'esport amateur sense suscitar seriosos dubtes i comentaris de tota mena. Vegem, només, el calendari de curses de la F.I.S., que emplena tot l'hivern, des de desembre fins a abril, i que amb prou feines si deixa alguns dies en blanc. O els «olimpistes» hauran de modificar els postulats que mantenen, o la competició internacional haurà de canviar de dalt a baix, cosa que, per la inèrcia mateixa del fenomen, no sembla, per ara i tant, gaire possible; ni tampoc interessant, ni per als uns ni, encara menys, per als altres.

Una menció a part mereix l'aspecte turístic de l'esquí. El turisme dels esports d'hivern. Els tècnics del desenvolupament s'han adonat —des de fa uns quants anys en alguns països; en d'altres tot just comencen— que l'esquí també pot contribuir a l'equilibri, tan desitjat, de la balança de pagaments. Això podria, en principi, afavorir l'esport, concretament la pràctica de l'esquí al país. Però també podria ser que no, que la cosa anés per altres camins, els que van darrera de les preades divises. No ens ha de saber greu que la Molina s'ompli de gom a gom cada diumenge; el que ens ha de saber greu és que no hi hagi una colla d'estacions d'aquest tipus a la vora de les zones més poblades, a fi que els que vulguin puguin anar a esquiar amb una certa pau i tranquil·litat. No fa gaire ens escrivia un amic economista que Sant Joan de l'Erm pot esdevenir un centre d'esquí model. És la mostra del que han d'ésser aquests centres, no la indústria d'un producte, sinó la realització natural i pròpia d'una comarca, que posseeix l'essencial, la muntanya i la neu, per a la pràctica de l'esquí; la conservació i l'augment, en fi, d'una riquesa natural que és font de benestar econòmic i social; de tots els que més directament hi estan relacionats; primerament, dels habitants de la pròpia comarca, i, després, dels ciutadans d'un país.

De l'esport

per **Alfons Segalàs**

Una telefonada tot demanant-me que parlés del temps en què vaig ésser seleccionador nacional d'esquí, o bé que evocés la creació i les activitats de la primera escola d'esquí d'Espanya, de la qual junt amb l'Ernest Mullor vaig ser l'iniciador i el director durant 10 anys, i tot un munt de coses passades van prendre relleu inesperat. No sé ben bé per què, el prec de l'amic Jori, president de la Secció d'Esquí del Centre, sollicitant la meua col·laboració i demanant-me que parlés d'uns fets tan apassionadament viscuts, va suscitar una reacció negativa. I és que, encara que aquell temps és en el record ple d'una activitat entusiasta i fèrtil, va semblar-me que, havent passat 20 anys, noves generacions són a la palestra vivint nous corrents i que tan sols una petita minoria podria interessar-se en les meves anades i vingudes en el camp de l'esquí, tant regional com nacional o internacional. Però d'altra banda, jo mai no puc negar-me a participar en una activitat del Centre i vaig acceptar el compromís d'escriure sobre un tema que jo escollís, i així he preferit de projectar-me sobre l'esdevenidor que no pas remoure coses passades.

Havent, doncs, triat de parlar de l'esquí actual i de la seva projecció vers el demà, en el Centre, voldria, sense ésser titllat de pretensions, intentar donar una opinió davant el camí a seguir i els objectius que ens proposem per la millor eficàcia de l'acció esportiva que la Secció d'Esquí té com a tasca, i que sempre ha tirat endavant, perquè sempre hi ha hagut uns joves que han pres el relleu d'altres menys joves i que s'han transmès l'entusiasme i l'amor a la nostra entitat i a la muntanya. Posant-me a escriure aquestes ratlles, veig que, malgrat la meua negativa a parlar dels temps passats, les meves opinions i les meves idees vénen donades per les experiències d'aleshores, i el que he estat i el que he fet dintre l'esquí ha estat producte d'una presa de consciència davant l'esport i davant el Centre, i aquesta és i ha estat una constant a través dels anys. Així copio uns trossos d'un vell escrit meu de 1955:

«Sóc un entusiasta acèrrim de la competició i sé que sense ella l'esport no progressaria...

»A vegades es té la impressió que en els nostres dies s'ha desorbitat l'autèntic sentit de l'esport i que s'ha arribat en un punt que guanyar o perdre és l'únic que sembla donar importància a aquesta mena d'activitats. Això dóna origen a un clima d'opinió que, de manera més o menys encoberta, enterboleix la puresa del significat esportiu. Em refereixo a l'estat semi-professional creat al voltant de molts esports...

»L'esport, a moltes nacions, per cert no en totes, ha estat objecte d'una gran atenció per part dels governs, i s'ha creat un tancat ambient nacional a les competicions fins a tal extrem que el Comitè Olímpic Internacional va decidir de prohibir tota classificació per nacions en els seus concursos, sortint així al pas d'un ambient que hauria fet irrespirable l'atmosfera en els encontres internacionals. La F.I.S. ve lluitant igualment des de fa molt de temps contra aquest esperit de clan, i des de fa molt els seus reglaments autoritzen només la classificació individual.

»És cert que el campió és la representació màxima d'un esport, però no és menys cert que no en deixa d'ésser un accident. L'esport existeix amb campions genials o sense, i la massa que el practica, encara que absent dels primers llocs, és el sòlid suport de la seva grandesa, de la seva qualitat i de la seva superació. En enfortir els seus músculs, en millorar la seva tècnica, en desenvolupar les seves condicions físiques dia a dia, temporada darrera temporada, l'amateur fa esport autèntic i sa. De la massa de practicants surt, en el seu dia, com un brillant meteor, el campió, i hi torna quan la seva fugaça trajectòria ha acabat. Per això s'ha de revaloritzar l'esport, enaltint les gestes dels campions en el seu just valor, que no és poc, però tenint més compte de la importància del joc i procurant donar el concepte exacte de l'esport a la joventut, un clar esperit d'equilibri en què els valors no es

tergiversin o s'oblidin llastimosament i, en un dels seus múltiples aspectes, imbuir en el seu ànim el fet que l'entusiasta lluita per vèncer no ha d'enterbolir mai la noble acceptació de la derrota. L'esquí d'avui no seria l'esport que ha arribat a ésser si no haguessin existit els Nansen, que sense pretendre-ho, varen arrossegar a l'esquí molts alpinistes i muntanyencs; Zdarsky el solitari, Hannes Schneider, E. Allais, M. Lunn, etc. Cap d'aquests homes no va buscar la glòria del vencedor. Varen pretendre quelcom més bell i durador: els ressorts secrets de l'esport amb què portarien el goig de practicar-lo a un màxim exponent i en el qual prendrien part milions d'aficionats de tot el món.»

Tot això que vaig escriure fa tants anys em sembla que pot tenir més actualitat que mai, ja que a l'esport en general, però molt accentuadament a l'esquí, se li pot aplicar aquella frase que es diu d'un riu quan s'ha desbordat: «Les aigües han sortit de mare.» Per un costat hi ha una gran massa de gent que practica l'esquí i que cada dia va creixent d'una manera extraordinària; per l'altre, la competició va deixant d'interessar aquesta massa i, en tercer lloc, els organismes rectors de l'esquí només estan interessats en l'aspecte competitiu; i sobre aquest punt deixem si la seva tasca és encertada o no, ja que a nosaltres només ens interessa l'esport per l'esport, com a complement de les activitats humanes.

Per poc que ens aturem a analitzar l'esquí a Catalunya ens adonem que ha decaïgut la importància que tenia el fet de pertànyer a un club o associació esportiva; és a dir, no existeix l'interès, tan palès abans, que unia fortament els socis d'una entitat. L'esquiador es passeja per les estacions d'esquí sense que un nexe el lligui a aquelles pistes o a unes altres. Esquia per esquiar, ben entès que això vol dir molt, troba un plaer en les seves evolucions i en la sèrie harmònica de moviments, encaixats en un sempre esplèndid marc natural, però ha deixat d'existir la relació naturalesa-esport-activitat social.

És ben cert que aquest fenomen no es dona sols en l'esquí, també el podem trobar en moltes altres activitats. La generació que avui es troba entre els 50 i 60 anys ha conegut a casa nostra aquella activitat associativa de múltiples entitats culturals-esportives i que eren forja de ciutadania.

El Centre ha de tenir en compte el perill que representa la pèrdua, podríem dir-ne, d'aquests valors; cal que ens aturem a pensar-hi, però no sols en la branca de l'esquí, sinó en cada una de les seves activitats, si volem que el Centre no desvirtui el millor de les seves essències, allò que ha de tenir de permanent i invariable en la tasca esportiva, cultural i humanista.

Els temps revolucionen els mitjans: el que 50 anys endarrera representava un esforç i requeria un estat d'esperit, ara s'aconsegueix amb facilitat i està molt més a l'abast de tothom, i qualsevol pot vanagloriar-se de ser esquiador, esportiu o muntanyenc sense cap mèrit que s'ho valgui, sense o amb ben poques de les qualitats que feien la pasta dels consagrats.

S'ha fet molt i s'ha recorregut molt de camí, s'han assolit moltes fites, però ara caldria obrir nous horitzons i eixamplar les perspectives, aprofitant tot el que uns temps nous ens posen a l'abast. Crec que en esquí es podria suggerir:

- 1) Que es torni a donar un intens impuls a l'esquí social.
- 2) Que es tracti amb molta importància i es doni el màxim interès a l'esquí de muntanya.

- 3) Que hi hagi una intensa activitat social i cultural enfocada a desvetllar l'afició per la muntanya.

- 4) Sense abandonar l'esquí de competició d'élite, que s'incrementin les competicions «inter-clubs», comarcals, etc.

És la tasca de sempre la que no s'ha d'abandonar mai i en la qual desitjo al president de la Secció d'Esquí del Centre, l'amic Jori, i a tots els seus joves col·laboradors molts èxits, que sens dubte, amb el seu dinamisme i el seu entusiasme, assoliran amb escreix.

Antoni Olivella, corredor del primer equip del Centre, durant una competició a Val-d'Isère. ◀

Lluís Bisbe, sortejant les portes d'un slalom, en el transcurs d'un entrenament a la Molina. ▼

Per Nadal seran concentrats durant 10 dies a la Molina. Allà els collen de valent. Aprenen a viure en equip. I de Nadal a Pasqua esquien cada cap de setmana. Molt de matí, el dissabte, a les 6 (quants de nosaltres encara dormim?) ja són a la carretera cap a les pistes d'esquí. Tots dos dies, el dissabte i el diumenge, entrenaran. I aquell dia que no ho facin serà perquè tindran cursa. Cinc, sis, al llarg de la temporada. Més els Campionats de Catalunya i els d'Espanya Infantils. La Federació Catalana organitza les curses infantils. Per què? Els nois, a aquesta edat, no poden esquiar com si fossin turistes. Necessiten ja l'estímul, que els farà buscar les millores. «Avui t'he guanyat», «però l'altre dia et vaig pelar jo», «ja ho veureu, la vegada que ve, ja». Però com que la seva capacitat física encara és poca, per això les curses no són gaire nombroses. El noiet ha d'esquiar bé. Després, ja se l'en-

senyarà a córrer. Però és amb les curses com ells aprenen, a buscar el camí més curt entre els pals, les posicions més adients per guanyar velocitat, etc.

Un club que tingui cura dels seus infants té molta feina feta de cara al futur. Ells són l'esperança que es farà realitat. La part dels corredors infantils és una de les més importants dins les perspectives de qualsevol club d'esquí. Això, el Centre ho té ben present. Però són pocs els nois que comencen. Moltes famílies no desitgen que els seus fills es llencin ja des de tan joves a l'esquí de competició. I després ja és tard per a intentar-ho. Un bon esquiador, excepcions a part, es fa a poc a poc, pas a pas i des de petit.

Per això el Centre, a més d'aquests 14 corredors que componen l'equip infantil, en té uns 80 d'infants més que es van alternant en les sortides, semblants a les dels corredors, sota les ordres de la Mont-

serrat Roldan. Així, el volum de nois que controla el Centre és superior. Al Club hi ha, entre el primer, el segon i el tercer equips masculins, el primer i el segon femenins i l'equip infantil, de 70 a 80 corredors amb llicència de la FCE. Però encara són pocs. Per què no en surten més? Penso que es podrien fer moltes preguntes, però que només els pares ens en podrien donar les respostes.

I d'ací cap endavant. Si el noi rutlla, quan ja estigui una mica fet físicament, se li obriran les portes del tercer equip o les del segon. Generalment, durant el primer any de junior un corredor mai no passa al primer equip: li manca encara potència i tècnica. Es nota el canvi de categoria. Ara ha de buscar aquesta potència i aquesta tècnica de què abans parlàvem. Com? A base d'entrenaments i de curses. Entrenaments com sempre: en sec i sobre neu. I fent curses, moltes més que no pas quan era amb els infantils. Dedicant moltes hores a l'esquí. I renunciant a moltes coses.

El corredor haurà de participar en curses regionals i comarcals (i Déu n'hi do de les que hi ha al calendari). Tenint present que les patacades són necessàries i, com més, de vegades millor. Insistent i tornant-hi, i caient i guanyant, i perdent i tornant-hi, i som-hi de nou. Ací ja es malmeten molts corredors. O perquè s'estanquen i no milloren, o perquè podent-ho fer, prefereixen deixar-ho. Pocs segueixen, però a aquests les portes del primer equip —el màxim possible a nivell de club— se'ls aproximen més i més. I finalment arriba la temporada en què hi ingressen. El seu somni, la seva il·lusió s'acompleix. Però això no vol dir que ja estigui tot fet, ni de bon tros. Tot just comença.

A partir d'aquest moment el corredor viurà immers dins les regles més estrictes, i els entrenaments més intensos. Donem un cop d'ull a la seva activitat durant aquest any de 1971. El començament d'any els troba fent entrenaments a la neu, a la Vall d'Aran. Cal afinar els últims tocs, ja que la temporada està a punt de començar. I s'ha d'intentar donar el màxim. Oficina del Turisme Francès, Copa Barcelona, Gran Premi de Reis, etc., la temporada ja funciona. Curses i més curses. Gairebé cada cap de setmana, i a cops entre setmana i tot, s'ha de ser a la neu. I tot això sense abandonar els estudis o el treball. I amb el perill d'una lesió que pugui enviar-ho tot a passeig. És llavors quan més es necessita la forma física. En aquests moments s'agraeixen les llargues hores d'enduriment físic, les hores passades al gimnàs o a l'aire lliure. I, a més, suportant tota mena d'inclemències físiques (recordem els proppassats Campionats d'Espanya a Formigal i les seves múltiples incidències). Llavors el corredor s'adona de la necessitat de la seva condició física i del seu perfeccionament tècnic. Quan es domina la tècnica se sent segur. I del gener a l'abril, deixant-se l'alè a les curses i a les carreteres, sense moments de descans, el corredor fa en aquests quatre mesos allò que li ha costat tants esforços de preparar.

El final de la temporada de curses no

Antoni Campanyà, una de les figures més destacades de l'equip de corredors del Centre, en una de les seves actuacions internacionals.

foto: Campaña

significa per al corredor del Centre el final de les seves activitats a la neu. Aquest any, tot just acabada, va fer-se una nova concentració de l'equip. Aquesta vegada, i durant la Setmana Santa, a la Molina, per dur a terme un curset de perfeccionament tècnic, sense la reserva mental que inconscientment afecta el corredor pensant en les curses que encara li queden per córrer. Es va creure, amb raó, que havent acabat la temporada, l'esquiador encara conservaria els seus reflexos i les seves facultats físiques senceres, i ja no tindria cap mena de reserva mental. I es va treballar durament. Cada dia hores i hores de passar pals, o de practicar slaloms i petits descensos paral·lels, converses tècniques i un fort esperit d'equip. Amb alguna que altra lesió, fins i tot greu, i tots ells desfets en acabar. Però fou un estatge força positiu i profitós.

LLavors es produeix un petit descans. Necessari per a enfrontar-se amb els exàmens finals dels estudis. Però tot just se n'acaba de sortir i l'estiu no ha fet sinó comen-

çar, i de nou a lluitar. I així, a l'agost nova concentració, nous entrenaments. Aquesta vegada a França, a Tignes. Durant deu dies sobre neu dura i sota les ordres, ara, de René Sulpice. Treballant a fons la tècnica dels slaloms i dels gegants. En retornar a Barcelona, nova dispersió. Per tornar als entrenaments al començament de la tardor. Ara és el moment de començar a pensar en el nou material, en les seves aspiracions i en la seva preparació física. Fins que no comenci la nova temporada de curses, tots els membres dels equips «A» i «B» masculins i «A» femení aniran tres dies cada setmana a la Residència Blume a fer entrenaments físics.

I més tard vindrà la concentració que, per Nadal, es farà aquest any a Val d'Isère i els entrenaments sobre neu. I se n'aniran a dormir un dia per trobar que en obrir els ulls, l'endemà ha començat una nova temporada, amb les seves il·lusions, esperances i alegries, desenganys i dolors. Una vegada més, i com sempre, comença de nou el llarg i difícil camí.

Les quatre veritats del Congrés de Monitors

per Georges Joubert

Per què s'enseny a esquiar de manera diferent a França, a Suïssa, a Àustria? Per què s'aplica l'etiqueta de «nacional» a un ensenyament que hauria d'ésser universal? Aquests són els interrogants que es plantegen els deixebles de totes les escoles d'esquí del món. Ja fa 20 anys que se celebra anualment un congrés internacional que reuneix els monitors d'esquí de tots els països. Enguany, el congrés es va reunir a Garmisch, Alemanya. Fou un congrés d'estudi o una fira exposició de les tècniques nacionals? Què hi cercaven, els participants, un acord o bé criticar els mètodes del país veí? Formant part de la delegació francesa, hi va assistir Georges Joubert, di-

Arreu del món, i en particular el conjunt d'esquiadors que freqüenten les escoles d'esquí francesa, suïssa, italiana i austríaca, estan convençuts de l'absurditat dels mètodes nacionals d'ensenyament estrictament definits i arbitràriament imposats a les diferents escoles d'esquí. Això no existeix ni en la natació, ni en el golf, ni en el tennis, ni en cap altre esport, i no és gens estrany, ja que la raó d'aquest fet no és esportiva, sinó econòmica. El mètode de l'Arlberg, abans de la guerra, va fer conèixer arreu del món aquesta alta vall austríaca. El mètode francès d'Allais i Ginoux, de la postguerra, minva considerablement la preeminència austríaca. L'any 1956, el professor Krukenhauser guanya la tercera mànega, en col·locar l'etiqueta de «made in Austria» a la «godille», que tots els corredors de certa vàlua practicaven ja correntment i que centenars d'universitaris de Grenoble havien après a l'escola francesa des de feia anys. La paraula alemanya «Wedeln», que tradueix simplement la de «godille» es va aplicar a tot el que concerneix els moviments de cames («jocs de cames»), i a Garmisch, el seu «descobridor», no va dubtar a afirmar que gràcies al «Wedeln», la uniformitat mundial de les tècniques d'ensenyament ja estava pràcticament realitzada.

rector tècnic de la revista «Sky Magazine». Georges Joubert és un dels homes que més ha investigat la tècnica de l'esquí. Així mateix, ha creat, a Grenoble, un grup universitari dedicat exclusivament a la investigació en tècnica d'esquí, grup que ha format el Club Universitari de Grenoble.

George Joubert ha publicat a la revista «Sky Magazine» de març de 1971 un article exposant les seves conclusions després d'haver assistit al Congrés de Monitors 71, article que, comptant amb la seva amable i explícita autorització, reprodueix a les nostres pàgines perquè el considerem de gran interès.

Anant encara més lluny, va afirmar que la nova tècnica dels bonyes que va presentar, seria també el millor mitjà per tal d'arribar a aquesta uniformitat una mica especial que semblava desitjar amb excessiva vehemència.

Però he derivat en els meus comentaris cap a aquesta querella de l'esquí franco-austríac, antiga ja de fa 50 anys i que no ha tingut ni el mèrit de provocar un reagrupament dels tècnics francesos. De fet, el problema és molt més profund.

Els monitors suïssos, tan competents com els seus col·legues de l'est i de l'oest, però essencialment lligats a satisfer els seus clients, sempre han adoptat una posició intermèdia i semblen els més convençuts perquè es trobi una solució internacional. Els tècnics i els monitors de tots els altres països sempre han oscil·lat en el passat entre les tendències franceses i austríaques; però avui semblen decidits a afirmar la seva maduresa. Potser perquè s'acabin les disputes, perquè volen realment aquesta uniformitat? Malauradament no és pas així, i n'hi ha que volen afirmar la seva originalitat amb l'ajut d'innovacions a vegades ben dubtoses. En definitiva, després d'una observació minuciosa de les demostracions dels diferents països, després d'una completa explicació, si jo intento de

fer un balanç d'aquest congrés, penso que és positiu en el camp de la investigació d'una uniformització de les tècniques d'ensenyament; i això per diverses raons que ara exposaré:

1) A tots els països s'han disminuït o bé suprimit les posicions exagerades, sobretot a les parts altes del cos, és a dir, contra-rotació, rotació, llançament del braç, etcètera.

2) Sembla que generalment hom ha comprès que l'esquí es practica amb les cames, és a dir, els peus, els genolls i els costats.

3) Hom dóna menys importància a la «cunya», que ja és considerada com un mitjà d'aprenentatge inútil per a alguns, molt útil per a d'altres, però que mai no ha d'ésser una fita en cap fase de l'aprenentatge.

4) Hom admet la traça ampla, amb esquís paral·lels, que crea una etapa intermèdia entre «l'estem» i l'esquí paral·lel amb traça molt estreta (esquís junts). Cal ací assenyalar el rebuig total de la traça ampla per part dels monitors d'arreu del món quan feien demostracions d'exercicis per a debutants. Felicitem els monitors francesos, que foren els únics que el van fer.

5) A tots els mètodes existeix la definició d'un viratge dit elemental com a fi a aconseguir per tot debutant. A nivell d'aquest viratge es podria trobar un acord internacional.

6) El «jet-virage» es troba a gairebé tots els mètodes: aquí també podria arribar-se a la uniformitat.

7) L'«avalement» [l'absorció] fa la seva aparició a gairebé tots els mètodes d'ensenyament; sobre aquest punt ja hi tornarem més endavant.

8) Les innovacions austríaques de 1971 han tingut un caràcter tan excessiu que la seva finalitat publicitària fou evident per a tothom. Un excés així no pot ésser útil sinó als qui estan realment convençuts de l'interès d'una uniformitat internacional de l'ensenyança en esquí, però seria una acceptació molt gratuïta.

L'«avalement» [l'absorció], una patent ben francesa

Cap a l'any 1956, la «godille» a França, el «Wedeln» a Àustria, el «mambo» a Suïssa i Amèrica igualment, totes tres representant la mateixa evolució en esquí, van fer córrer molta tinta. S'hi estava a favor o en contra, però se sabia de què es parlava, ja que qualsevol qui hagués vist un sol «godiller», ja sabia per sempre més de què es tractava. Encara que el llibre que jo vaig escriure l'any 1956 amb Jean Vuarnet fou publicat abans que qualsevol llibre o publicació austríaca, analitza exhaustivament la «godille» i precisa els mitjans per a la seva ensenyança, aquest moviment va agafar a tot el món un caràcter austríac. Per quina raó? No ho sabria pas dir, però des d'aquí puc afirmar, sense ésser vanitós, que jo seria el menys sorprès si la nova tècnica actual, l'«avalement», s'estenia arreu del món amb l'etiqueta «made in Austria». Això no obstant, és cap aquesta finalitat que es van orientar tots els esforços dels conferenciant austríacs del Congrés de Garmisch.

I, tanmateix, els primers moviments d'«avalement» que jo he vist fer han estat indiscutiblement francesos. Les primeres fotos i els primers articles presentats a la premsa internacional porten la meua signatura. Patrick Langois, Patrick Russel, Eric Stahl i d'altres han estat els primer esquiadors a entrenar-se utilitzant correntment l'«avalement», amb un estil molt semblant, malgrat les diferències morfològiques i les qualitats físiques personals. En un llibre editat en 1966, «**Comment se perfectionner à skis**», vaig exposar detingudament la tècnica de l'«avalement», tot proposant-la als bons esquiadors. Després he vist, entre els meus deixebles, els meus lectors i d'altres esquiadors, unes caricatures de l'«avalement» de tal mena, que m'han incitat a multiplicar les experiències d'ensenyament per tal de poder-lo introduir d'una manera lògica dins d'una ensenyança coherent. És el que he intentat de fer en el meu darrer llibre, «**Pour apprendre soi-même**

a skier», publicat en el mes d'octubre de 1970. Honestament penso que puc judicar a consciència els nombrosos tècnics i pedagogs que, avui, parlen de l'«avalement».

Les interpretacions dolentes de l'«avalement»

Quan veieu un bon esquiador evolucionar en els bonys quina imatge precisa típica us en queda? De front, és una posició molt flexionada, gairebé ajupit, quan es troba al cim de bony. De perfil, hom se sorprèn de la posició reculada del cos, de la posició relativament avançada dels peus en relació al cos, en una part del viratge. També ens crida l'atenció el llarg temps que l'esquiador es repenja en el bastó. Per imitar tot això, n'hi ha que no solament es posen en una posició molt flexionada, sinó que es deixen anar endarrera, carregant tot el pes a les canyes de les botes, i, sense parar, llisquen amb els peus endavant, evitant la possible caiguda de cul aguantant-se reiteradament sobre el bastó plantat i endarrerit. Fins i tot aconsegueixen de descobrir el mitjà per girar carregant el pes exclusivament sobre les cues dels esquís i sobre el bastó clavat darrera el cos. I aquest moviment és vàlid en neus profundes i en neus podrides i poc profundes. Els hem vistos com a models en curt-metratges. Sovint veiem un moviment fet per un virtuós a molta velocitat, i el volem imitar a velocitat més petita: això és voler-ho fer **al ralenti**. Desgraciadament, cap moviment esportiu no pot ésser executat **al ralenti** sense que sigui modificada la seva essència.

Al congrés de Garmisch es van manifestar diverses interpretacions de l'«avalement» que em van semblar falses:

1) Els austríacs només hi han vist la posició flexionada i no la flexió, el giravolt en posició flexionada i no el giravolt combinat amb el llançament dels esquís endavant; l'extensió que segueix la flexió és per a ells una fase voluntària del llançament, quan de fet es tracta d'un allargament passiu de les cames que segueix la

flexió i el llançament dels esquís endavant.

2) Els suïssos sembla que hagin caigut, també, en els dos primers defectes indicats en l'apartat anterior, però a més han adoptat una mena de rotació que acompanya el giravolt dels esquís.

3) Els japonesos també han insistit massa sobre la flexió, però així i tot han fet servir l'impuls dels peus endavant i han conservat, en certs moviments, el dinamisme de l'«avalement».

4) Els italians han insistit sobre un element important que els austríacs i els suïssos han negligit totalment: l'anticipació, és a dir, la inclinació prèvia del bust en avall, en el moment en què es planta el bastó i s'inicia el giravolt dels esquís.

5) Els francesos han fet demostracions del jet-viratge que integra l'impuls dels esquís endavant, quan es canvia de cantell, però que és massa discret, perquè ens dugui sense cap altre tipus de viratge intermedi a la pràctica de l'«avalement» en els bonys. Hi ha defectes clàssics que cal no cometre quan hom vol introduir una novetat tècnica en un ensenyament, però així i tot aquests defectes continuen existint.

Una pedagogia dolenta de l'«avalement»

Els defectes més freqüents són totalment oposats. El primer és el de classificar la novetat dins l'arsenal de moviments possibles, però al nivell superior d'ensenyament. I això, ja sigui mitjançant un simple viratge enmig d'altres, que és el que s'ha fet a «Ski Français», ja sigui com a un estat tècnic que aconsegueix a cert nivell de progressió, que és el que han fet els alemanys. Ara bé, com podrà escollir el deixeble entre aquest moviment o aquest alt nivell tècnic? Com podrà progressar alhora en dues direccions tan distintes? Aquest és el problema.

El segon defecte consisteix a donar a aquesta novetat més importància que no en té i transformar de cap a peus tot l'ensenyament, per introduir-la pertot arreu. És una mica el que han fet els austríacs que, d'una posició generalment alçada, han

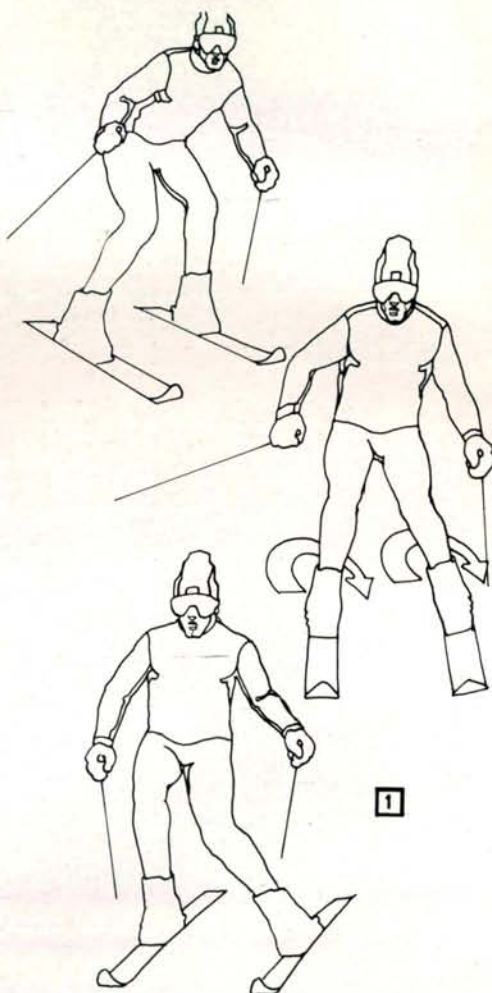
passat a una posició abaixada. A França, a l'any 1956, s'havia passat d'un alleugeriment exclusiu per flexió (E. Allais), a fer alleugeriment per extensió (cristianisme lleuger). La postura austriaca d'avui em sembla totalment comparable.

El tercer defecte clàssic és de creure en un viratge «miracle», perfecte per a qualsevol circumstància. Això també ho atribueixo als austríacs, quan ens van voler demostrar, tant a la sala de conferències com al terreny, que el seu viratge en una posició flexionada era igual d'eficaç sobre una pista llisa que sobre una pista amb bonys.

En conclusió, crec que puc afirmar que si l'«avalement» ha estat unànimement reconegut com a nou element tècnic i important a causa del paper que ha de poder jugar en l'ensenyament, la seva utilització racional per a una millor educació dels esquiadors encara no ha estat trobada. I aquest hauria pogut ésser l'objecte del Congrés de Garmisch si la seva organització hagués respost realment als desigs de tots els esquiadors del món: uniformitat en l'ensenyament, però també ajudar-lo a aprofitar-se dels nous elements tècnics que constantment descobreixen els nostres més grans campions.

Elemental: la traça ampla **1**

La nova tècnica de l'«estem natural lliscat», que sembla que s'ha adoptat arreu del món, porta molt fàcilment a un altre viratge semblant, fet amb esquis paral·lels, però amb una traça ampla, és a dir, amb els esquis lleugerament separats. La traça ampla i una postura de cos lleugerament encongida donen un equilibri suficient per a fer el moviment amb una certa confiança a l'esquiador debutant. El defecte clàssic s'evita: el nou «estem» permet al debutant de no tornar-se a obrir més d'esquis durant el seu aprenentatge. El que sorprèn és que s'hagi tardat tant a veure-hi clar sobre un viratge que sempre s'ha fet instinti-

vament i d'una manera molt senzilla, sobretot per als esquiadors joves de tot el món.

Les postures condemnades **2**

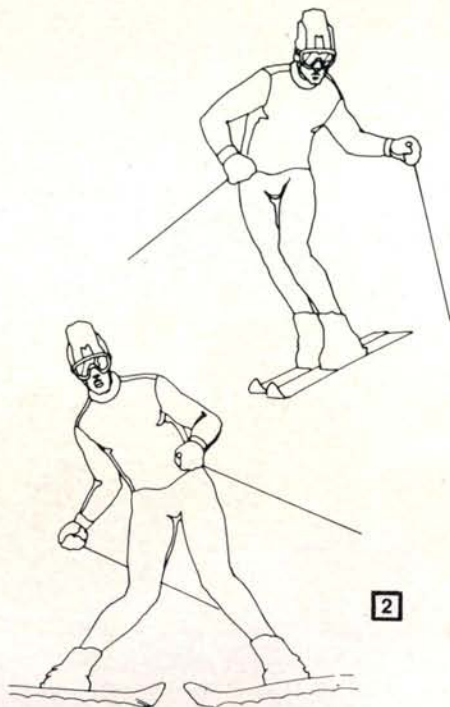
Primer ensenyament que se'n treu: totes les antigues postures exagerades són abandonades, entre altres, les d'«apel» i de rotació del mètode francès d'Emile Allais (1937-1956), la contra-rotació i l'angulació en diagonal, «derrapatge» i viratge austríacs del Professor Krukenhauser, avui encara en vigència a molts llocs.

Reconegut: l'«avalement» **3**

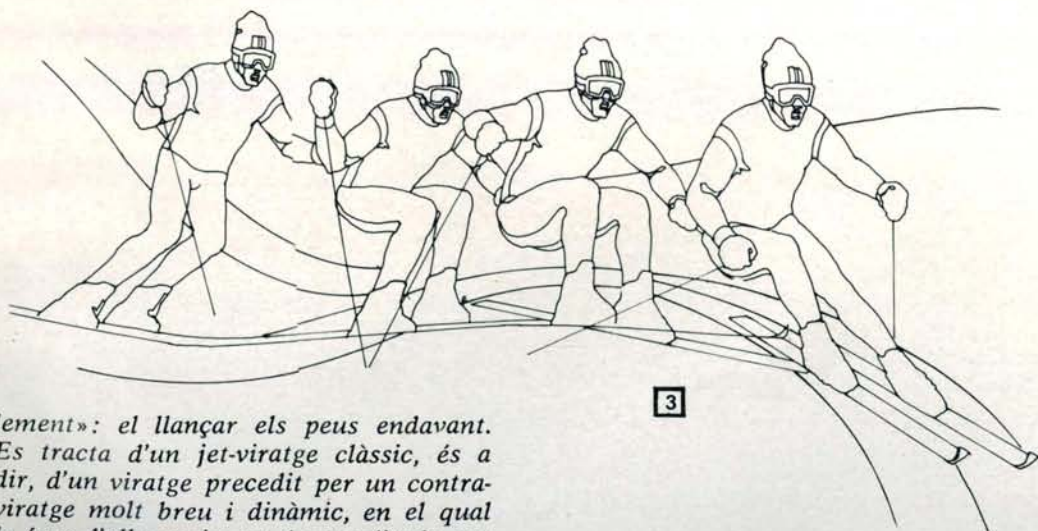
Jo no he inventat l'«avalement», tal com de vegades s'afirma. He estat el primer a comprendre l'interès d'aquest moviment, l'he analitzat, i l'he ensenyat ampliant-lo. El primer que va practicar a les pistes de bonys de Val-Isère uns moviments semblants a l'«avalement» va ésser J. C. Killy. Aquesta tècnica va néixer en els bonys, que des de sempre hom s'ha empassat («avallé») en els «xusos», és a dir, absorbit per flexió del cos per tal d'evitar d'ésser projectat enlaira. El problema persisteix a partir de certa velocitat, quan volem girar sobre un bony: cal absorbir-lo. Ara bé, no es tracta només de flexionar el cos, sinó també de llançar els esquís endavant, fer-los giravoltar sota el cos, per trobar-se tot seguit equilibrat al seu damunt. És la tècnica relativament complexa de l'«avalement».

El jet-viratge llliscat adoptat per l'escola d'esquí francesa **4**

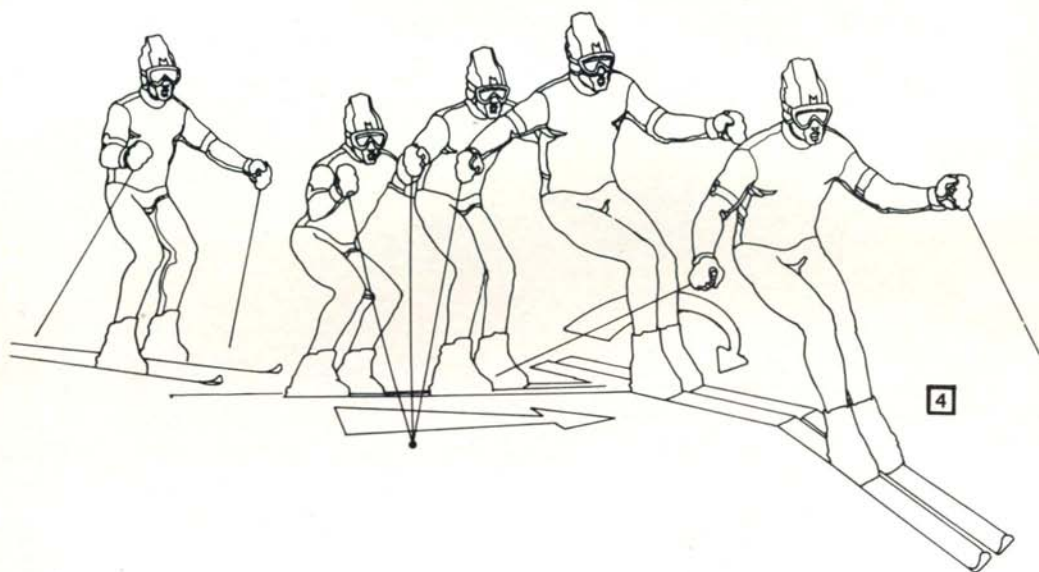
Aquest viratge es treu d'un dels elements essencials de la tècnica de l'«ava-

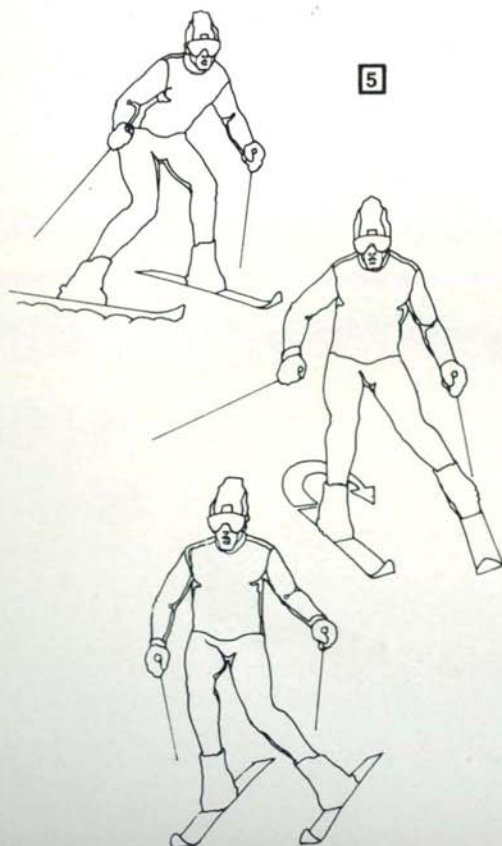
ment del viratge és així abordat en una posició passatgera de lleuger recull, suprimit tot seguit per passar a la posició clàssica. No es tracta d'una mera concessió a la moda. El lleuger llançament dels esquís endavant fent-lo al precís moment del canvi de cantells, facilita considerablement el viratge i permet una

lement»: el llançar els peus endavant. Es tracta d'un jet-viratge clàssic, és a dir, d'un viratge precedit per un contraviratge molt breu i dinàmic, en el qual la fase d'alleugeriment és aprofitada per a fer un llançament dels peus endavant i a la vegada giravoltant. El comença-

sortida dels esquís extremament dolça i lliscant. A poc a poc, l'alleugeriment es pot disminuir així com l'equilibri previ entre viratge i viratge.

Adoptat: l'estem lliscat **5**

Unànimement, s'ha adoptat el principi de l'aprenentatge d'un viratge elemental que permet a tot esquiador d'espavilar-se pertot arreu. Fins i tot, s'ha intentat aconseguir que fins a arribar a aquest viratge, l'ensenyança sigui igual arreu del món. La cèlebre «cunya» no es considera ja com el viratge elemental: no és més que un pas per arribar-hi. L'interès de la «cunya» ha restat purament utilitari: per a tothom en indrets molt particulars d'una pista, i per a una minoria d'esquiadors poc dotats que no aconsegueixen d'aprendre a lliscar. L'«estem lliscat» és preferible a la «cunya», sobretot amb esquís curts. L'«estem», com que no s'ha d'arrapar davant el cantell de l'esquí obert, no exigeix ni desplaçaments de pes, ni angulació, ni rotació. N'hi ha prou amb un mínim moviment de cames.

Conversa amb René Sulpice ex-director de l'equip nacional francès

per Amadeu Jori

René Sulpice va néixer a Megève, a l'Alta Savoia, fa 37 anys. La seva infància transcorre entre l'escola i la neu, als Alps nats, a l'ombra del Mont Blanc. Ben aviat s'inicia en la competició, i a 18 anys entra a l'equip d'«espoirs». Quatre anys més tard, forma part de l'equip militar de França, on farà la coneixença d'Honoré Bonnet, que n'era l'entrenador. De l'amistat entre aquests dos homes de l'esquí i d'una mateixa vocació per a l'entrenament sorgirà el magnífic treball en equip que van dur a terme els anys que següen, per a fer dels corredors francesos els millors esquiadors del món i situar l'esquí francès al capdavant de la competició internacional. Entrenador de l'equip de França femení des del 1960 al 1962 (Marielle i Cristine Goitschel, Annie Famose, ...), entrenador de l'equip masculí a partir del 1963 (Leo Lacroix, Perillat, Killy, ...), fins a l'any 1968, en què H. Bonnet li cedeix la direcció general dels equips francesos. A finals de la temporada 1969-70 deixa la direcció de l'Equip per a dedicar-se a preparar la participació francesa als Jocs Olímpics de Sapporo.

En aquests moments, en què Sapporo és ja imminent, viu de ple immers en aquesta tasca, però a les estones lliures corre cap a la neu a davallar quilòmetres de pista, vessants nevats, com el primer aficionat.

René Sulpice fou l'entrenador del primer equip del Centre, aquest agost passat, als entrenaments d'estiu, a Tignes.

—Honoré Bonnet és l'home de la renaixença de l'esquí francès de competició. Tu vas treballar amb ell. Quin va ser el secret del vostre èxit?

—H. Bonnet es va fer càrrec de l'esquí francès a l'any 1958, en uns moments en què no destacava precisament per la seva brillantor. A mi em sembla que aquest secret de què parles es pot resumir en un tret que està a la base de tot bon entrenador: ésser un conductor d'homes, un cap plenament conscient de la seva responsabilitat i bon coneixedor de les facultats, la capacitat i la psicologia dels corredors que té a les seves

ordres. El seu sentit de l'organització, una potència de treball enorme, la seva formació cultural (estudis de medicina i de monitor d'educació física), tot això, unit a un temperament esportiu innat i a un ull crític excepcional per a analitzar la tècnica de l'esquí, donaren lloc a uns mètodes i a una forma de treball, els resultats dels quals ben aviat es deixaren sentir.

El primer objectiu que ens fixàrem va ésser d'agafar esquiadors per a fer-ne uns atletes, mitjançant una forma d'entrenament físic intensiu, preparat especialment per a l'esquí de competició. En aquella època fou revolucionari.

—L'esquí francès, a hores d'ara, és el potent equip de Portillo i de Grenoble? Quines són les seves possibilitats de cara a Sapporo?

—Els pronòstics són sempre difícils, i ara encara més. Jean Noël Augert, Henri Duvillard, Patrick Russel tenen probabilitats semblants a Gustavo Thoeni, a l'austriac Zwilling, a Bernard Russi. No és gens fàcil d'igualar la gesta de Killy a Grenoble, el més extraordinari i complet dels esquiadors de tots els temps.

—Parla'ns del fenomen Killy.

—Vegem primer Killy-campió d'esquí. Killy era un atleta-esquiador amb un excepcional sentit de la neu. Esquiava per al gust de la competició. Era un treballador incansable. No en tenia mai prou de batre's contra el cronòmetre, sempre era el corredor de l'equip que més s'entrenava. El seu gust del risc el feia arribar fins al límit de la tècnica. D'altra banda sabia dosificar perfectament l'esforç tant a curt com a llarg terme, durant cada cursa i en el curs de tota la temporada. El seu «fair-play» enfront dels que en sabien més que ell, la plena confiança dipositada en els entrenadors i una tenaç voluntat de vèncer el portaren a ésser un gran campió. Després, el seu èxit comercial als Estats Units és ja una altra cosa. Digueu que és típicament americà.

—A Val Gardena, als últims Campionats

del Món, eres el director de l'equip francès. Com expliques el que va passar al descens?

—La desfeta francesa en el descens té les seves causes. El nostre millor «descendeur», Henri Duvillard, pesa tan sols 65 quilos. El seu desavantatge era gran en una pista com aquella, massa fàcil i en què la neu lliscava poc. Al mateix temps un enceratge no molt adequat per aquell dia ho va acabar d'arreglar tot. Pensa que els quatre primers classificats eren nois que pesaven entre els 75 i els 85 quilos i, alhora, bons «glisseurs».

—A l'slalom J. N. Augert es va endur la cursa per davant de P. Russel que n'era el favorit.

—Sí, va ésser una sorpresa per a la gent, que veia en Russel el guanyador. Russel, en sortir com a favorit, duia una pesada responsabilitat al damunt, la qual incideix normalment sobre l'estat nerviós d'un corredor. Augert, alliberat d'aquest càrrec en ésser «outsider», jugava amb un cert avantatge, sense oblidar que és un «slalomieur» astuciós i molt eficaç, amb uns nervis molt afermats. Tanmateix, la diferència entre els dos va ésser mínima, tan sols de 4/100.

—Qui és, segons tu, el millor esquiador del moment?

—Dels esquiadors que he citat abans —Russell, Duvillard, ...—, serà campió olímpic el que tindrà els nervis més sòlids el dia de la cursa i, evidentment, aquell que millor i amb més compte haurà preparat la temporada.

—M'adono que constantment fas referència a l'estat nerviós del corredor. Quina és la importància del lloga per a la competició? És una forma d'entrenament?

—El ioga no és un entrenament en si, però el completa, sota una forma de relaxació-recuperació de l'esforç físic i psicològic. Constitueix un antídoto muscular molt eficaç. Moviments d'estirament en els músculs que més treballen en l'esquí. Abans de la cursa, aporta el «self-control» indispensable per a dominar els nervis i competir amb el màxim de rendiment.

—Com es fa un corredor primera sèrie F.I.S.?

—En primer lloc, com és lògic, s'ha de ser un bon corredor i s'ha de participar en el màxim nombre de curses internacionals, tant per la pràctica que això dona com per anar aconseguint cada vegada més bons punts. El rol de l'entrenador és conèixer perfectament, donat el sistema de puntuació en funció dels participants, les curses que convé que corri cada corredor. Per part del corredor, aquest ha d'anar arriscant cada vegada més, ja que esperar l'oportunitat, en aquest tipus de competició, no serveix. No fa falta dir que mantenir la forma amb un entrenament constant és del tot imprescindible, si es vol fer alguna cosa.

—Tinc entès que a França heu solucionat en certa manera el problema que plantejava la influència de les cases fabricants de material d'esquí damunt dels corredors.

—Aquesta influència és ben visible en d'altres països i ha ocasionat seriosos contratemps, sempre en perjudici de la competició. A França, el control que exerceix la Federació és molt estricte, i

aquesta actua com a filtre de les pressions que les cases comercials poguessin realitzar en un moment donat. De totes maneres, el corredor pot sempre escollir la marca d'esquí que li sembla.

—Tu que vius de prop els preparatius dels propers Jocs Olímpics de Sapporo, què ens en pots dir, de tot això? Sobrepassen el pressupost de Grénoble? Quines raons hi pot haver a la base d'aquesta inversió desorbitada?

—El pressupost és realment colossal. En aquests moments no et puc donar xifres, perquè no les tinc ni les sé. Les raons? El desenvolupament de l'esquí al Japó, impensat vist d'Europa estant. Es compten per milions els practicants d'aquest esport. L'acondicionament d'una

ciutat d'un milió d'habitants —Sapporo— per a uns Jocs Olímpics, la mateixa organització d'aquests Jocs —construcció d'instal·lacions esportives, habitatge per als participants i espectadors, la comunicació amb la resta del món per televisió, ràdio, premsa, cinema, etc., els transports, ...—, exigeix una gran quantitat de diners. La indústria, el comerç i el turisme que envolten l'esquí estan al fons de tot això.

—Passem al tema de la tècnica a l'abast de tothom. Què penses del mètode de l'esquí evolutiu? Quins avantatges i inconvenients té, en relació al mètode clàssic d'ensenyament?

—En primer lloc, deixa'm dir-te que un mètode internacional, ho entens?, un

sol mètode, simple i pràctic, adoptat per totes les estacions d'esquí, contribuiria a posar l'esquí més ràpidament a l'abast de la gent. Actualment s'està lluitant per aconseguir-ho. La tècnica francesa es basa en uns principis molt més simples i naturals que la tècnica austríaca, més espectaculars, però menys eficaç.

L'«esquí evolutiu» consisteix a aprendre més ràpidament a esquiar, a partir d'uns esquís molt curts —1 metre— per a iniciar-se, i passant pels esquís d'1,35 m. i 1,60 m., arribar als esquís convencionals esquiant ja paral·lelament. Aquesta rapidesa i aquesta facilitat a accedir a l'esquí paral·lel provenen de la facilitat amb què es gira amb els esquís curts, i, al mateix temps, a la confiança que donen al debutant per llur fàcil maniobrabilitat i la manca de risc de les trencares de cama. D'inconvenients, com a mètode per aprendre, no n'hi veig cap.

—Si t'encarreguessin d'organitzar a escala nacional l'esquí de competició, quin seria el teu programa?

—Jo vaig organitzar l'esquí de competició a escala nacional durant dos anys, d'acord, naturalment, amb un programa. De moment no figura entre els meus projectes immediats de tornar-ho a fer.

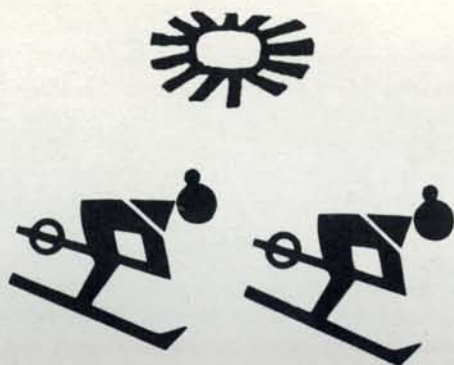
Cada país té uns problemes propis complexos i més difícils de superar del que sembla a primera vista, que exigeixen un tractament diferent. Estructurar una federació en la forma adequada és

l'element principal per a una bona organització de l'esquí de competició. Comptar amb diners i saber-los utilitzar és el que ve a continuació. Tot això exigeix uns dirigents benèvols i desinteressats. I una xarxa d'estacions d'esquí ben organitzades!

—Quina és la funció que han de complir els clubs i quina la de la federació?

—El paper dels clubs és importantíssim. Són els clubs els qui fan els corredors. Sols l'esperit del club pot generar i mantenir un clima de competició. Els clubs necessiten uns dirigents dinàmics, d'una bona organització i d'uns mitjans financers —ajut dels municipis, de la federació, etc.—, ja que la seva activitat de foment i els programes d'entrenaments dels seus equips ho reclamen. Aquest punt és molt important perquè el corredor es forma i esdevé bon esquiador al club. Quan s'ha «revelat», és aleshores que la federació se n'ha de fer càrrec.

La política dels joves és l'element principal de tot això. Hom no es pot acontentar de tenir una o dues «vedettes». Cal preparar, sempre i constantment, el relleu dels que estan a dalt. L'èxit depèn de comptar amb una base de molts esquiadors joves, d'on destacaran els més capacitats. Això costa diners, i sense l'ajut financer del govern no es pot fer res.

Conflicte entre l'esquí i l'Olimpisme

per Andreu Mercé Varela

Es impossible d'organitzar uns jocs d'hivern en un marc extra-olímpic

És generalment acceptat que el món modern, el de la societat de consum, el de la producció en massa de tota mena de produccions, el que, en fi, ofereix a tota la població la possibilitat d'obtenir uns articles que, en d'altres temps, eren reservats a un nucli reduït, és un món regit per la publicitat. Publicitat en els dominis polític, comercial, turístic i fins i tot cultural. Aquest és, i són legió els qui ho afirmen, el denominador comú de la societat moderna.

Una altra veritat, si no erigida en axioma, almenys comunament acceptada i fàcilment comprovable, vol que l'esport hagi estat, aquests darrers anys, un gran contribuïdor de la publicitat. Alguns governs fan servir l'esport per a difondre les seves teories, polítiques, socials i nacionalistes. L'esport intervé en un cinquanta per cent en l'atractiu turístic d'un país. Que es tracti de l'esquí, dels lleures de la platja, del golf, de la caça, sense parlar dels grans esdeveniments esportius com ara els Jocs Olímpics, els campionats mundials de futbol, de hoquei sobre glaç, d'esquí o de tot altre esport que mobilitza sempre milers de partidaris d'aquest o aquell altre equip, de tal o tal altre campió, o induïx a tothom a practicar el seu esport favorit, tot això constitueix avui dia un dels motors importants del turisme.

Esport i publicitat

Quant a la publicitat comercial, és innegable que l'esport representa en aquest domini el millor camp d'activitat que permet de llançar aquest o aquest altre article. Aquesta contribució del món de l'esport ha originat ups canvis increïbles en la vida dels nostres camps que, d'esportistes sotmesos a un règim estricte d'entrenaments i de competicions que eren, han esdevingut homes de negocis dotats d'un gran sentit de la publicitat.

Hi ha, en aquest fenomen, un aspecte

Aquest article va aparèixer publicat a «Revue Olympique», de Lausanne, publicació del Comitè Internacional Olímpic, en el seu número 40-41, corresponent a gener-febrer de l'any en curs.

positiu en la mesura en què reflecteix el valor de promoció social de l'esport. Però si aquesta promoció no va acompanyada d'una ètica rigorosa en l'esportista, aquest, com a conseqüència, arriba a atemptar no solament a les normes de l'amateurisme que, en entrar al món de les competicions, havia acceptat lliurement, sinó també a les del seu esport. Aleshores, de cop i volta, es posa a vacillar, esdevé víctima de les mentides, comença a faltar el respecte als altres esportistes i a infringir els reglaments.

Que s'exploti el nom, la persona, l'història o la vida de les grans figures del tennis, de l'esquí, del beisbol o del golf, per exemple, entra del tot dins els procediments dels grans països quan es tracta d'adreçar-se a la massa dels esportistes o d'influenciar l'home del carrer.

Aquests mètodes no plantegen cap problema als esportistes professionals. Encara que formen un grup totalment fora de la gran massa dels esportistes que accepten l'esport com un mitjà i no com un fi, els que juguen net. Paguen els seus impostos, observen la disciplina del «manager», de l'entrenador o de l'empresari. Tot i que Urtain doni proves de mal gust en fer, del ring estant, propaganda de les marques de productes que duu sobre tots els seus vestits d'esportista, i tot i que el cos d'alguns ciclistes estigui cobert d'anuncis publicitaris, hi ha, en contrapartida, d'altres esportistes que donen proves de tenir més bon gust i fan ús d'altres mitjans, més eficaços, a fi d'atreure un altre tipus de clientela. En tots els casos la publicitat posa enormes quantitats de diners a disposició dels esportistes professionals que s'avenen a ésser els seus instruments. El jugador de golf, l'americà Jack Nicklaus, arriba a guanyar 100.00 dòlars per victòria. Cal afegir-hi, encara, el que li abonen els fabricants de camises, de pilotes i de calçats de golf. Aquest és el cas, anàlogament, dels jugadors de tennis, de hoquei sobre glaç, de beisbol, de basquetbol, etc., sense deixar-nos els ciclistes de primera categoria com ara Eddy Merckx, els ingres-

sos anuals del qual, diuen, passen dels 30 milions de pessetes.

Un nou problema: l'esquiador que cobra

Tots aquests asos han de continuar practicant el seu esport amb zel, assegurar la seva fama a fi de continuar essent un valor segur per a la publicitat. Són rars els qui poden viure de la seva glòria passada gràcies a la publicitat. Des d'aquest punt de vista, l'esquiador és un exemple demostratiu que ha creat un dels problemes més greus de l'esport modern i, més particularment, de l'olimpisme. El desacord entre el president de l'Olimpisme, antic atleta dels Jocs d'Estocolm en 1912, Avery Brundage, i l'advocat Marc Hodler, president de la Federació Internacional d'Esquí, dona al problema plena actualitat, amb uns matisos que s'accentuaran en els mesos vinents.

El relat d'un dels «casos» de professionalisme de l'esquí pel biaix de la publicitat ens donarà llum sobre el fons del problema. Sense formar part de la «troupe» dels esquiadors professionals i estimant-se més córrer pel seu compte una cursa paral·lela, enfocat pels objectius de la televisió en color, donant més importància a l'espectacle que a l'esport, Jean-Claude Killy viu totalment al marge del món de l'esquí que el va fer famós. Però els seus èxits esportius li han permès, en el transcurs de la seva carrera d'esquiador oficialment amateur, d'edificar una fortuna que, actualment, al cap de dos anys d'haver-se retirat, es calcula en diversos milions de dòlars.

Killy, un cas típic

Gràcies al seu aire simpàtic i al seu atractiu, a la seva gran tècnica i a un esperit de decisió de corredor nat, Jean-Claude Killy ha aconseguit de suscitar un interès que, als Estats Units, ultrapassa qualsevol límit. Ha guanyat la Copa del món amb el màxim de punts. Ha igualat el rècord de Tony Sailer, en obtenir tres

medalles olímpiques. Els diners afluïen de pertot arreu. Els dies que van seguir la victòria de l'esquiador francès, el fabricant d'esquís de Jean-Claude Killy va veure com les vendes del seu material es decuplicaven. L'estació d'esquí que va ser el teatre de les proeses del fenomen de Val d'Isère va veure com els hotels s'omplien només de sentir-se el seu nom. Les seves botes d'esquí, els seus bastons, els seus anoracs, els seus jerseis, els seus guants, tot, absolutament tot, es va comercialitzar a una escala increïble. En el transcurs de quatre anys, el fill d'un modest pagès de Val d'Isère va esdevenir un multimilionari en francs forts, revestit del blanc mantell de l'amateurisme oficial.

Un bon dia, va sorgir a l'encontre de Killy un gran «manager» americà, Mac Cormack, d'origen escocès, dotat d'un sentit excepcional de la publicitat i que era propietari d'un autèntic «equip» de grans campions de golf i de tennis. En un tres i no res, es va signar un contracte de publicitat exclusiva. La imatge de Killy va ser comercialitzada per unes sumes astronòmiques. Una companyia d'aviació molt important, la United Airlines, que posseeix una de les flotes aèries més importants del món, va trobar en Jean-Claude Killy un dels seus millors elements de publicitat. Per 250.000 dòlars, Killy elogia les qualitats de la «Corvette», un dels models de la General Motors. Per cada parell d'esquís J.C.K. venut arreu del món per la casa Head, el fabricant més gran d'esquís metàl·lics, la xifra de vendes del qual és enorme, Jean-Claude Killy cobra quatre dòlars. Perquè alguns dels seus articles vagin amb la firma de Jean-Claude Killy, la revista americana «Skiing» ha donat al campió la bagatella de 70.000 dòlars.

Heus ací l'exemple típic del professionalisme d'un esquiador. Els fabricants d'esquís ofereixen unes quantitats realment enormes als campions perquè es deixin fotografiar amb els esquís prop de la cara, tal com ho fan els jugadors de tennis amb les raquetes, a la fi d'una cursa quan pugen al pòdium o quan reben els aplaudiments.

El binomi esquiador-fabricant

En esports com ara el futbol, el hoquel sobre glaç, el patinatge, el bàisbol, la boxa, etc., en què l'espectador és controlat a la taquilla, el tracte financer amb el campió és relativament fàcil. El públic paga i el beneficiari de la recaptació («manager», organització, club o federació) no té cap mena de dificultat a mantenir tractes econòmics amb l'esportista. Contràriament, a l'esquí, en què pràcticament no hi ha taquilla, el problema del finançament de l'esportista és tot un altre. Els primers beneficiaris de l'expansió d'aquest esport són els fabricants d'esquís i d'equips per a esquiadors. Són ells qui ofereixen als guanyadors les primes de victòria, les quantitats fixes al principi de la temporada, i d'altres imports per l'aparició d'esquiadors a la televisió o als diaris, etc.

Els dòlars han entrat massivament al món de l'esquí i sobretot a l'esquí alpi. Ningú no ignora que a més de Killy, l'austríac Karl Schranz, el campió del món Jean-Noël Augert, els americans Chaffee i Kavashi i molts d'altres asos de l'esquí, que eren uns modestos pastors, pagesos o moscos de cafè, han esdevingut propietaris de cotxes de 10.000 dòlars i de xalets de luxe. I tot això sense fer res més que esquiar durant els vuit mesos de la temporada: l'hivern als països septentrionals, l'estiu a Xile o a Nova Zelanda, i preparant-se durant tres mesos per a les competicions.

En el transcurs del seu famós congrés a Barcelona en 1969, la Federació Internacional d'Esquí havia cregut trobar una fórmula afortunada en permetre als fabricants de material d'esquí de fer publicitat de les seves marques esmentant els títols i els noms dels campions que les feien servir. Contràriament, es proposava de subvencionar ella mateix, directament, les federacions nacionals d'esquiadors que els permetés de fer propaganda dels seus esquís, botes, guants, etc. Cada federació s'havia de posar d'acord amb els esquiadors i així hi havia, almenys, un control de les fabuloses sumes distribuïdes. La federació

francesa ha constituït un «pool» de fabricants i els esquiadors només han fet servir el material procedent d'aquest trust. A Itàlia, igualment, hi havia un acord entre la federació i els fabricants que, tanmateix, és diferent en força punts. Als Estats Units, els esquiadors s'entenen directament amb els fabricants. Quant a la federació austriaca, ha deixat els esquiadors totalment lliures en els seus tractes amb els fabricants.

Respecte del reglament

El Comitè Internacional Olímpic manté la seva famosa norma 26 que dona una definició de l'atleta no amateur. Qualsevol atleta que respongui a aquesta definició pot ésser desqualificat pel Comitè Internacional Olímpic. El C.I.O. considera, efectivament, que mentre aquesta norma no sigui modificada, l'amateurisme continuarà essent la condició **sine qua non** d'admissió als Jocs Olímpics. Exigeix, doncs, purament i simplement, el respecte de la norma escrita, o que sigui modificada en el marc de la seva aplicació. No pertoca al C.I.O. d'investigar sobre les infraccions a la norma de l'amateurisme (norma 26), car no disposa ni d'un cos d'inspectors ni de funcionaris habilitats que puguin exigir-ne el respecte. Però, en cas que tinguin coneixença d'una infracció que hagi estat demostrada, aleshores pot prohibir al fals amateur la participació als Jocs Olímpics.

Això és el que ha fet el president Avery Brundage quan ha anunciat (i això no li ha donat gens de bona premsa) que deu esquiadors, dels quals ha dit els noms, no serien autoritzats a participar als propers Jocs Olímpics de Sapporo. Algunes federacions ja han anunciat que desqualificarien els esquiadors que han infringit el reglament. Aquest és el cas de la federació americana que ha donat suport a Avery Brundage en desqualificar Chaffee i Kavashi. Contràriament, d'altres han reaccionat diferentment, i han demanat que la Federació Internacional d'Esquí deixi de formar part del Comitè Internacional Olímpic.

Aquests darrers consideren que els Jocs d'hivern foren més sumptuosos i més espectaculars si no fossin controlats pel Comitè Internacional Olímpic. Però és realment possible, això?

A nosaltres ens sembla que no. En primer lloc perquè no hi ha majoria dins la Federació Internacional d'Esquí que pogués permetre unes eleccions a favor d'una escissió Federació Internacional d'Esquí-Comitè Internacional Olímpic. Durant el mes de maig de 1971, la Federació Internacional d'Esquí ha de celebrar el seu congrés a Iugoslàvia i si aleshores el problema es planteja, es liquidarà amb la derrota dels antiolímpics. Només França, Àustria, Itàlia, Suïssa, Alemanya, Suècia, Finlàndia i Noruega es podrien pronunciar a favor d'una escissió. Els països petits que es troben en majoria dins la Federació Internacional d'Esquí mai no acceptaran aquesta separació que els privaria de l'ajuda financera que cada un dels Comitès Nacionals Olímpics concedeixen als esports reconeguts per a tots els seus esquiadors amateurs que representen la gran majoria. L'exclusió de l'esquí de les altres disciplines olímpiques mai no serà decidida dins la Federació Internacional d'Esquí. (1)

Seria bo, a més, de preguntar-se si és possible d'organitzar uns jocs d'hivern al marge de l'olimpisme. És probable que, en aquesta eventualitat, els països de l'esquí: França, Suïssa, Itàlia, Alemanya, Suècia, Noruega, etc., trobin uns mitjans més simples per a provar la seva superioritat i això tant pel que fa a l'esquí nòrdic com l'esquí alpi. En els altres esports, el problema es planteja en uns altres termes. El hoquei sobre glaç i el patinatge artístic, esports de l'Olimpíada Blanca que tenen les recaptacions més importants, mai no acceptaran d'organitzar uns Jocs d'hivern fora de l'Olimpisme, tot i les discussions categòriques que sovint separen les federacions internacionals d'aquests dos esports respectius i el Comitè Internacional Olímpic. Mai cap campionat del món de hoquei sobre glaç o de patinatge sobre glaç no podrà tenir lloc a la mateixa estació d'hivern en què

tingui lloc un torneig mundial d'esquí organitzat al marge dels Jocs Olímpics d'Hivern. L'«Ice Hockey» i l'«Ice Skating» sempre faran cap a Nova York, Montreal, Xicagó, Estocolm, Moscou, Berlín, Toronto, Tòquio o en grans ciutats que els puguin oferir un palau d'esports capaç per a 12.000 o 15.000 espectadors i que els permeti unes recaptacions de milions de dòlars. Però mai uns campionats d'aquests no s'escauran en petites estacions d'hivern.

Aquests esports accepten d'organitzar un cop cada quatre anys un torneig olímpic a les estacions d'esquí. Amb tot, en el transcurs dels cinc darrers anys, l'Olimpíada Blanca ha donat preferència a ciutats d'hivern com ara Innsbruck, Grenoble, Denver, més aviat que no pas a estacions d'esquí, i això d'acord amb la tradició olímpica. Contràriament, aquests mateixos esports refusen el patronatge de l'Olimpisme, la moral de la filosofia olímpica, el valor de fraternitat de les cinc anelles, així com l'esperit de confraternitat propi dels Jocs Olímpics. El patinatge i el hoquei sobre glaç volaran així amb les seves pròpies ales i se n'aniran a la recerca no solament de més popularitat, de més gran audiència i de les ovacions de les multituds, sinó també de les recaptacions més importants. Però tot això se situa prou lluny del marc natural exigint per l'esquí.

Nosaltres no creiem en l'exclusió de l'esquí dels Jocs Olímpics, ni veiem la possibilitat d'organitzar uns Jocs d'hivern sense el patronatge del C.I.O. Cal respectar la norma escrita que, en esport, s'anomena reglament. Qui no s'ajusta a aquest reglament mereix ésser castigat per la seva falta de disciplina esportiva i de respecte pel contrincant i el reglament.

O, aleshores, cal canviar les normes del joc, però això és molt més difícil.

(1) Cal recordar al lector que aquest article està datat en gener-febrer d'enguany. El congrés de Iugoslàvia va confirmar les prediccions de l'autor.

Unes consideracions sobre l'esquí de muntanya

per J. M. Sala i Albareda

Amics esquiadors:

Cauen les últimes fulles grogues.

La neu blanqueja els cims.

L'hivern acaba d'obrir el llibre de pàgines blanques on escriure la felicitat del muntanyenc esquiador.

Un rastre segur, rectilini a estones, en seguides llaçades quan el pendent és dur, descriu el goig de l'esquiador, que en perfecte domini de les seves forces puja en cerca de la llum i del silenci de la muntanya hivernal.

En l'època actual, en què la llibertat individual se sent anorreada per tants de condicionaments que la restringeixen, l'esquí de muntanya ens ofereix una possibilitat de retrobament amb nosaltres mateixos en la duresa de la natura.

I aquesta és la nostra llibertat: la d'obrir un rastre en la neu verge. Un rastre fet d'esforç i voluntat. Un rastre que ens porta a l'aventura, amb el seu risc, que acceptem per endavant, no d'una manera folla, sinó

meditada i conscients de fins on poden arribar les nostres forces.

A les altures, abans del descans, la bellesa del paisatge ens penetrarà fonament perquè ens l'hem guanyada amb el nostre esforç.

Lluny del món civilitzat, lluny de les pilones i els cables de les estacions d'esquí, ens sentirem sols però segurs, identificats amb el món que ens envolta, amos de les nostres forces, dels nostres recursos, de la nostra alegria, que se saben davant un camp on aviat seran vida.

I cara avall, bronzint, amb el vent a la cara, deixarem escrit el goig de viure en aquest nostre món, que ofereix, encara, a qui sap buscar-les, hores inoblidables.

Volem recordar, ara que la temporada comença, uns consells elementals.

No sortiu sols. Com a mínim, el grup hauria de ser de tres esquiadors. Cal preveure la possibilitat d'un accident i, per tant, la necessitat que un vagi en cerca de socors, mentre l'altre es queda amb el company ferit.

Sempre és convenient deixar indicació de l'itinerari previst.

En excursions fortes o de previsibles dificultats, cal procurar que el grup sigui com més homogeni millor quant a nivell tècnic i de condicions físiques. Un mal esquiador pot comprometre el resultat d'una sortida.

És diferent el cas de sortides col·lectives o d'iniciació a l'esquí de muntanya. El responsable de sortida haurà de marcar el pas en les pujades de tal manera que pugui ésser seguit sense excessiu esforç pels menys dotats de la colla, i en les baixades haurà d'obrir amples diagonals per fer els pendents menys forts, esperant els que, menys destres, caiguin repetides vegades i ensenyant-los la tècnica més apropiada. No sempre ve de gust aturar-se i tornar-se a aturar, però també hi ha la compensació de fer assequible als altres aquest nou goig.

Pel que fa referència al material, seria molt llarg escriure sobre tot el que sembla millor als uns i als altres. Però d'una ma-

foto: J. M. Sala

Una ascensió hivernal al pic de Mamontell, Andorra. ◀

Pujant a l'Alt de la Comapedrosa, el cim culminant d'Andorra. ▶

Cami del Puigmal amb els esquís als peus. Al fons, tots els torrents que conflueixen a la vall de Núria. ▼

nera elemental cal dir que són aconsellables esquís una mica més curts que els que normalment es facin servir a les pistes. Fixacions que permetin d'aixecar el peu en pujar (ah!, el capítol de les fixacions per a l'esquí de muntanya), i que al mateix temps siguin de les de seguretat. Bastons normals, amb la condició que l'arandella sigui sòlida i de metall. Les de plàstic es deformen i no aguanten l'esforç en pujar.

Quant a les pells, les més aconsellables per la seva simplicitat de col·locació i la seva solidesa, són les Vinersa, en especial les de llargada fixa, adequada a la dels esquís. També són recomanables les Trima, si bé són un xic més delicades.

El punt referent a la vestimenta pot deixar-se a la fantasia de cadascú, si bé és essencial roba suficient. Val més dues peces primes que no una sola de gruixuda.

El temps, a muntanya, pot canviar molt ràpidament i cal estar previngut. Un anorac tipus duvet i un casquet de llana, així com uns bons guants, no poden faltar en l'equip de l'esquiador muntanyenc. Pel seu poc pes i el seu teixit de piló resinat, són altament aconsellables els sobrevestits de tempesta. Unes polaines de tela o niló impermeabilitzat, cobrint la canya de les botes i el moll de la cama, eviten l'entrada de la neu als peus.

Les botes d'esquí per a fer muntanya han de tenir la sola lleugerament flexible; per això són aconsellables les modernes de pista. El tipus anomenat Alta Ruta, de cordat mixt amb cordons i dos ganxos a la part alta, és francament recomanable.

Cal preveure la possibilitat d'una trencada d'esquís, fixacions o pells. Per tant, s'han de portar elements que permetin improvisar una reparació, en especial cor-

foto: J. Llaudó

foto: J. M. Sala

dill fort, filferro, una espàtula d'alumini i un cable de recanvi. També una corretja de cuïro pot ser molt útil, així com uns visos i un tornavis.

És imprescindible un bon mapa de la regió i també una brúixola i un altímetre. En cas de boira, la brúixola i el mapa, sense l'ajuda de l'altímetre, poden no servir de res. Naturalment, l'altímetre ha de ser graduat en el moment de la sortida, posant-lo de manera que assenyali l'altura correcta.

La muntanya hivernal és de condicions canviants i a voltes difícils. És important que almenys un element del grup tingui experiència de les diverses classes de neu i dels perills d'allau, especialment després de nevades recents. En travessar zones perilloses, cal extremar les precaucions, procurant sempre fer-ho per la part més enlairada, evitant els moviments bruscos i, sobretot, les caigudes. Una sotragada pot posar en moviment la massa de neu inestable i provocar l'allau. És aconsellable en aquests casos anar ben separats els uns dels altres, per tal de no carregar excessiu pes en un sol punt i portar les fixacions ben fluïxes i desfeta la corretgeta de se-

guretat, a fi que a la més petita estrebada puguin saltar els esquís. En cas de ser atrapats per una allau, portar els esquís lligats als peus complica extremament la situació. És convenient, en llocs perillosos, portar cadascú, arrossegant per la neu, un cordill de niló de color ben fort, que en cas de desgràcia pot ajudar a localitzar un cos soterrat.

I per si un accident arriba, trencada o torçada greu, caldria tenir consciència que cal conèixer els més elementals auxilis que reclama un ferit. I per tal de poder-lo traslladar amb un mínim de comoditat i d'esforç, tot grup d'esquiadors hauria de portar sempre un baiard dels que es munten amb els esquís i que són d'un pes lleuger i de fàcil portar. No cal dir que la necessitat d'una petita farmaciola és elemental.

Amics, la muntanya nevada ens espera. Amb coneixement, preparació i sense un fals amor propi, evitant la temeritat, però conscients del risc que lliurement acceptem, l'aventura de l'alta muntanya hivernal, apassionant i espectacularment bella, ens donarà hores inoblidables de plenitud.

Unes impressions sobre els rallyes d'esquí

per Jordi Pons

Són les tres de la matinada quan el silenci es trenca de cop per una veu que va cridant entremig de les tendes: «Allons, debout, il est trois heures...» És com una sentència, perquè dins la tenda, encara que aquesta estigui sobre la neu, s'hi està molt bé. A fora la temperatura deu estar a uns quants graus sota zero.

Igloos i tendes es van il·luminant a poc a poc. Són els llums frontals perquè la limitació del pes no et permet portar res de superflu.

A poc a poc la nit es va omplint de sorolls, de veus que busquen els mitjons o bé el jersei o els pantalons, perquè cal escampar-ho tot per tal de no sentir el fred de la neu a sota els ronyons.

La barreja de llengües és interessant: francès, italià, castellà, català, i de tant en tant l'alemany. Els que criden més o parlen més alt, ja se sap: els italians i nosal-

tres. És una mena de nerviosisme que s'encomana cada nit o, millor dit, cada matinada. El motiu sempre és el mateix. Cal afanyar-se per tal d'entrar al refugi a prendre el desdèjuni i estar a punt per iniciar la primera etapa.

Crec sincerament que aquests són els moments en què més es diferencia el Rallye d'esquí d'una travessia normal amb tres o quatre amics.

Més d'un centenar d'homes, anant d'un costat a l'altre. Collocant les pells de foca, cordant-se les botes o fixant bé els paraneus. Al final sempre et falten minuts i no és gens estrany que deixis per a set o vuit hores més tard de fer alguna cosa que en principi et semblava indispensable de fer.

* * *

Ens trobem al cor dels Alps, participant al Rallye Internacional d'esquí i alpinisme

foto: J. Pons

Al cor dels Alps, participant al Rallye internacional d'esquí i alpinisme que organitzen cada any el C. A. Italià i el C.A. Francès. ◀

Es tracta de reagrupar cada any un nombre més o menys limitat d'esquiadors alpinistes sota el marc incomparable dels Alps o els Dolomites. ▼

que anualment organitzen diverses Seccions del C. A. Italià i del C. A. Francès.

La prova és dura —és una de les principals característiques— i es realitza durant tres dies amb una mitjana de set a vuit hores per etapa.

No cal dir que això obliga a una excel·lent preparació, tant tècnica com física. Aquí sí que no val la improvisació, com pot passar en una excursió normal.

És encara negra nit, tot són ombres i llums de llanternes a fora el refugi. En els darrers minuts sempre es troba qui busca el seu company o bé qui, desesperat, busca els seus bastons...

Quan per fi sona el senyal, aquella multitud d'homes arranquen a tot tren, per tal de situar-se davant de tots. Els experts saben que és una tècnica que dona bons resultats a l'hora de la veritat.

Ja sé que l'esquí de muntanya té altres qualitats, i que està molt lluny d'aquest estil. Però l'un el podem fer cada diumenge, durant tot l'hivern, i l'altre un o bé dos cops l'any. Per tant, la comparació és difícil.

S'ha parlat bastant sobre l'aspecte competitiu dels Rallyes, que no agrada a tothom, però és que és molt difícil no trobar competició allí on hi ha dorsals i uns horaris de sortida i arribada.

Cal respectar les idees de tots, però també és acceptable que en un Rallye, arribar dels primers o bé dels últims, no té altra compensació que la pròpia satisfacció i la del país que representes.

Aquest és el cas de la darrera participació a Val Formazza, en què de més de trenta equips de tres homes, només set quedaren amb medalla d'or. Tres equips eren espanyols. Però deixem la part competitiva i anem a allò que és l'esperit de la prova, que és al capdavant el comú denominador tant dels participants com dels directius.

Es tracta de reagrupar cada any un nombre més o menys limitat d'esquiadors alpinistes sota el marc incomparable de les muntanyes dels Alps o els Dolomites. Donar a conèixer els diferents massissos i

foto: J. Pons

confraternitzar per uns dies amb els alpinistes de tot arreu, en un ambient totalment muntanyenc.

És fàcil descobrir cada any nous materials, i encara que les tècniques siguin gairebé les mateixes, serveix per a millorar el nivell de l'esquí de muntanya a nivell internacional. Malgrat tots aquests tecnicismes, els participants s'ajuden en els moments greus amb un alt sentit de companyonia.

Un Rallye d'esquí no és una cursa de fons. La paraula «pista» no et dona cap dret i si vols avançar un equip, no tens més remei que sortir de la traça i passar-lo pel costat. De totes maneres, a primera hora, el ritme és molt fort. Tothom vol situar-se davant, per una sèrie de raons bastant lògiques; després, el grup compacte es va estirant en una llarga fila fins a aconseguir el veritable ritme de la jor-

La prova és dura però hi ha moments que hom es pot permetre el luxe de fer algunes fotografies i d'extasiar-se amb la bellesa dels cims que ens envolten. ▼

nada. El pas es torna rítmic, la respiració més suau i l'esforç es dosifica; a partir d'aquest moment podríem dir que estem sobre la línia del que és l'autèntic Rallye d'esquí: és el just moment en què hom es pot permetre el luxe de fer algunes fotografies i d'extasiar-se, tot caminant, amb la bellesa dels cims que ens envolten. Espectacle fabulós que es repeteix cada any, cada jornada, cada hora.

En aquests Rallyes cal portar brúixola i mapa, que, entre altres, són elements indispensables, però l'organització sempre té cura de senyalar la ruta degudament i obrir traça un parell d'hores abans de la sortida dels participants. En cas de boira les banderoles es tripliquen a tot el llarg del recorregut i en cas de mal temps o perill d'esquerdes obertes, les ordres són rigoroses. Tornar enrera. I això és una cosa que nosaltres hem de vetllar encara, per-

què a muntanya cal saber sempre on acaba la dificultat i on comença el perill.

Organitzar una prova d'aquest tipus no és fàcil. Exigeix un gran esforç per part dels organitzadors i cal acceptar ja abans de començar les petites falles que puguin sortir al pas. Tot i així, han hagut de passar més de vint anys perquè aquesta prova hagi esdevingut la més popular d'aquests dos països alpins.

Després de cinc anys de participar-hi, puc dir com és de lloable la tasca dels homes que desinteressadament hi col·laboren. La majoria són experts esquiadors muntanyencs que posen a disposició dels participants tot el seu esforç i tota la seva tècnica. Essent així, no és estrany de veure com, a mitja nit, surten controls i marcadors de ruta. Potser una nevada imprevista els faci, per unes hores, el treball molt difícil. Qui sap si allí, dalt del coll, hauran d'aguantar moltes hores, enmig d'un vent fortíssim, l'arribada dels muntanyencs.

Qui sap si en un determinat moment hauran de prendre la responsabilitat d'anullar l'etapa, cosa sempre ben delicada.

És per tota aquesta sèrie de circumstàncies que hom aprèn a acceptar, ja abans de sortir, unes regles de joc que sens dubte hauran de servir-li com a futures experiències a muntanya.

Per a participar en un Rallye, cal tenir sempre un alt sentit de companyonia. No és una prova d'individualisme, sinó ben al contrari. Aprens a no separar-te dels companys, a marcar el pas del més lent, a carregar el pes del més cansat. Són els consells que sempre ens havien dit, però posats ara a la pràctica.

Crec, sincerament, com és d'important de tornar a casa amb una medalla d'or, guanyada hora a hora en una lluita franca de sacrifici i esforç. És el resultat d'una llarga preparació. Amb tot, però, potser encara és més important la retrobada amb els homes de muntanya, any darrera any, per compartir, lluny de tota hipocresia la bellesa d'unes valls i d'uns cims nevats que, potser sense aquesta prova, mai no hauríem pogut conèixer i admirar.

foto: J. Pons

Qui salta, els seus mals espanta

per Abel Pascual i Ventosa

Campionats de Salts. Any mil nou-cents setanta i molts...

El saltador número 14 ha acabat el seu darrer salt. Interiorment, ha engegat un parell de renecs, pensant que fer el viratge-parada final amb aquest dimoni d'esquí que només serveixen per a baixar recte, és una feina que els tècnics no han resolt encara prou bé. Possiblement el públic haurà aplaudit, poc o molt, el seu salt. Tanmateix, sembla que no ha estat massa dolent, però un no estava per brocs, per a pensar el que el «respectable» opinava. Deslliga i espolsa els esquís, cerca una pedra una mica còmoda, s'asseu, encén un cigarret (sí, això no fa bon esportista, però al capdavant ja està tot llest, i no em direu que tres emocions fortes com els tres salts no exigeixen un cigarret...), i, tot mirant les evolucions dels següents saltadors, deixa anar els seus records...

Els seus records giren quasi sempre al voltant del trampolí de la Molina. Aquella estructura de fusta que sempre li havia semblat una relíquia tan venerable almenys com el Barri Gòtic, però que, quan ell va començar a saltar, encara complia la seva missió, malgrat que fos prenent unes quantes precaucions (com ara evitar que a la plataforma de sortida s'hi ajuntessin més de tres saltadors), a causa d'una certa desconfiança sobre la seva solidesa. Els altres trampolins de l'època li porten molts pocs records. El de Núria, el recorda solament com una estructura perpètuament inactiva. El de Navacerrada, com un pintoresc enginy en el qual el mèrit principal no era saltar-hi bé, sinó aconseguir d'evitar la llei natural, que consistia a anar a petar a la carretera que quedava just a sota. Males llengües deien que els últims metres de la pista de llançament eren lleugerament peraltats, per a provocar una desviació lateral que col·laborés amb la sana intenció del saltador d'arribar sencer a casa. N'han fet un de nou, ja fa unes quantes temporades, i també a Candanchú n'han fet un altre, i a Sant Joan de l'Erm, i potser d'altres... Els salts tornen a ésser actualitat, com als anys trenta...

El saltador número 14 no ha conegut els saltadors dels anys trenta, almenys en actiu. Sap solament que el campió mundial Sigmund Ruund havia saltat a la Molina 38 metres l'any 1934, llargada que no havia estat superada, i que com a lluíment final havia saltat, agafat de la mà amb Hans Teichner, 32 metres, anècdota que pot donar una vaga idea del coeficient de dificultats que, ja aleshores, representava per als saltadors «de debò» un trampolinet com el nostre. Sap que els Vilaró, Canals, Bertrand, Mullor, Rigat i d'altres varen ésser bons saltadors. Recorda haver vist saltar, quan era petit, en Joan Alabau. Més tard, els Viladomat, Molné, «Pitu» Figueres (enguixador oficial de l'època), Adserà... Més tard, Salvans, Carlús, Jordi «Boto»... Contràriament a totes les altres especialitats, els salts havien anat perdent posicions des d'aleshores. La «jubilació» del trampolí de la Molina i la seva substitució per una joguina de 15 metres que ja s'utilitzava amb esquís normals de baixada, era un pas enrera important i preocupant.

foto: J. i C. Pinilla

La prehistòria de l'esquí a casa nostra. Un incipient trampolí i un salt poc reeixit als pendents del Taga, sobre Ribes de Freser. ◀

El fabulós salt de Sigmund Ruud, campió del món. ▼

Sortosament, federació i clubs han reaccionat ja fa un temps, i sembla que s'intentin recuperar els anys perduts...

* * *

És quasi evident que el salt és una de les especialitats més espectaculars de l'esquí i, possiblement, la que atreu més el gran públic. Malgrat això, el risc existent és relativament inferior a la seva espectacularitat. Cal arribar a llargades molt superiors a les esmentades abans perquè el risc absolut sigui realment important. Hi ha un avantatge per al saltador novell. Contràriament al que passa en un descens, el saltador sap «a priori» què cal esperar de cada trampolí. La velocitat, la llargada de salt, la magnitud de la «castanya» final, poden ésser teòricament o estadísticament conegudes per ell. D'altra banda, un sap que la pista estarà en condicions tècnicament perfectes i sense possibilitat de

trobar-hi pedres, branquillons, «passerells» ni pins, i que l'imprevist és pràcticament inexistent. Sap que no saltarà si fa massa vent, neva fort, hi ha boira o qualsevol altra molèstia important. En un descens, la màxima garantia obtenible normalment, és que a la sortida tot estigui teòricament en ordre, però en un parell de minuts poden passar moltes coses... En saltar, tot és cosa d'uns quants segons. En definitiva, solament d'ell depèn el resultat final. Això li exigeix una forta confiança en ell mateix, possiblement la principal virtut que ha de tenir. Aquesta confiança li ha de permetre, a més de no caure, de realitzar a la llarga un salt «ideal», que segons el reglament de la F.I.S. ha d'ésser realitzat amb:

potència, decisió i precisió

i que, a més, faci impressió de

tranquil·litat, control i seguretat.

Al saltador novell, aconseguir totes

foto: L. G. Olivella

Els impressionants trampolins de Spindleruv Mlyn, a les Muntanyes dels Gegants (Txecoslovaquia), un dels centres d'esquí nòrdic més importants del món. ▼

les estadístiques podien dir també que:

- No necessàriament els bons esquiadors són bons saltadors. I viceversa.
- Aconseguir la confiança en un mateix, l'estil s'aprèn, més o menys fàcilment.
- **El qui salta**, potser no serà un campió, però sí un incondicional per a tota la vida.
- Que, per malament que ho faci, s'ho passarà bé de valent.

Què més voleu?

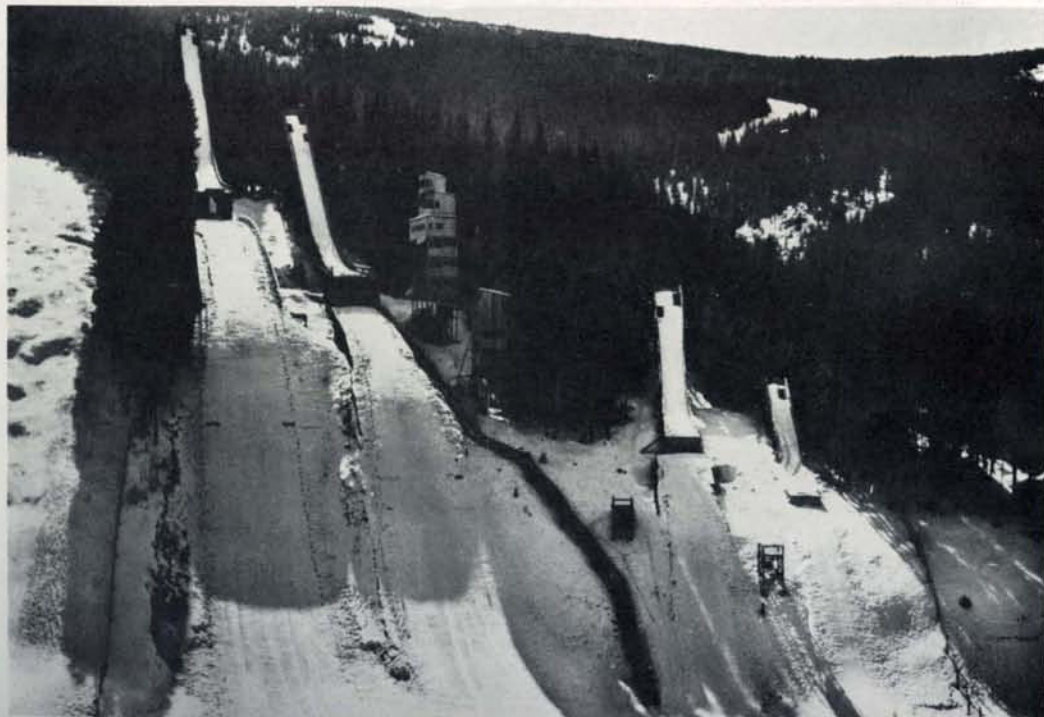
Normalment, no és fins bastant més tard d'haver saltat per primera vegada que el saltador comença a saber què és un trampolí i què s'hauria de fer quan s'hi salta.

Un trampolí consisteix bàsicament en una pista de llançament, d'inclinació entre 20° i 40°, que als darrers metres disminueix fins a uns 6° o 7° en el moment de començar el vol (nas del trampolí). A partir de

la base del trampolí comença una curvatura convexa del terreny fins a arribar al punt crític, en què el pendent del terreny és de 35 a 42 graus, al cap de poc del qual comença l'estructura còncava, fins a la pista d'arribada.

És ben clar que les distàncies assolides en tal o tal campionat no permeten comparances amb les de qualsevol altre, ja que depenen de cada disseny. Un salt de 38 metres obtingut al nostre vell trampolí de la Molina per Sigmund Ruund, camió mundial, no significarà que estigues passant un mal moment, sinó que, com els anys han demostrat, aquell trampolí no donava per a més. Més encara, l'estat de la neu, dintre del mateix trampolí, pot donar lloc a variacions notables de la llargada dels salts, i fins i tot es pot escaure si el punt crític és ultrapassat en un 10 % o més, que els jutges manin reduir l'alçada del llançament.

Tot això, i moltes fórmules matemàti-

ques complicades que relacionen les diverses dimensions d'un trampolí, acostumen a importar poca cosa al bona fe que un bon dia es decideix a saltar. Quan aquest fatídic dia demana consell al veterà sobre **com** ho ha de fer, acostuma a rebre la lacònica i, diguem-ne, fúnebre resposta:

—Procura (?) no caure...

Després d'unes quantes vegades de procurar no caure amb més o menys èxit, un ja comença a tenir més inquietuds. A poc a poc es va assabentant que:

- La posició de sortida a la rampa de llançament és lliure.
- També ho és la posició de l'empenta i el principi del vol.
- Unes fraccions de segon després, amb la presa de posició del vol, comença l'hora (millor dit, l'instant) de la veritat. Llavors comencen a treballar els jutges d'estil i llavors comencen a intervenir les inefables paraules de «potència, decisió, precisió, tranquil·litat, control i seguretat». La posició correcta és: cos recte o **lleugerament** doblegat a nivell dels malucs, cames rectes i formant angle agut amb els esquís, braços quietes (la seva posició habitual actualment és cap enrera), esquís horitzontals i paral·lels.
- La presa de terra es fa amb avançament d'un esquí (poc abans la posició dels esquís ha passat d'horitzontal a paral·lels al pendent), genuflexió esmorteïdora del cop. No és vàlid tocar a terra amb les mans per a mantenir l'equilibri.

Una vegada conegudes totes aquestes històries, queden per al saltador dues coses que no arribarà mai a comprendre, i són:

1.ª) Com es fa per parar. Els posseïdors dels deliciosos esquís de slalom sofriran un cop moral, si mai han cregut que dominaven el viratge.

2.ª) Com rediantre s'ho fan els àrbitres per a calcular la puntuació final, que rela-

ciona la llargada del salt i la puntuació d'estil.

Es dirigeix al saltador número 14 que té més experiència i que, assegut sobre una pedra, fa la darrera pipada al cigarret. Però aquell li respon, sense deixar de mirar al trampolí, on qualsevol altre espera la seva tanda:

—No t'hi encaparris, jo tampoc no ho sé, però... oi que és bonic?

Un altre concepte d'estació d'esquí

per R. U. U.

Introducció

Una estació d'esquí és rentable quan els ingressos superen les despeses, és a dir, quan existeixen beneficis.

Com més petites siguin les despeses, més possibilitats existiran d'obtenir beneficis dels ingressos. La inexistència de mitjans mecànics de remuntament és, contràriament al que sembla, un dels factors favorables a la rentabilitat. En general, aquests són unes instal·lacions difícilment amortitzables, principalment per la limitació del temps anual d'utilització i el preu que resulta d'importar-les. Llevat d'empreses —les menys— de molts anys de funcionament, totes les més actuals, sense cap excepció, necessiten de fortes subvencions estatals per a poder funcionar, subvencions que, d'altra banda, només sobre el paper estan a l'abast de tothom.

És ben clar l'exemple de nombroses estacions d'esquí en projecte, que ho són des de fa molts anys, i que difícilment deixaran d'ésser altra cosa més que això. D'altra banda, estacions que amb un esforç encomiable aconseguen de superar aquestes dificultats instal·lant un mínim de telesquís i d'altres mitjans mecànics similars per poder-les considerar estacions, són fruit, com moltes de les projectades, d'iniciatives igualment elogiades, però sense els fonaments necessaris. Ens referim a les possibilitats reals que dona el terreny i la neu, racionalment estudiades i programades per persones amb capacitat i coneixements per a fer-ho, i no sostingudes en altres raons més aviat particulars, territorials o sentimentals.

A les estacions els mitjans mecànics són utilitzats per una minoria, i la seva funció és exclusivament de reclam, perquè arrossegui una majoria que farà ús dels serveis d'hostalatge i d'entreteniment, d'entre els quals les instal·lacions mecàniques són només una part. Els beneficis s'obtenen principalment en els hotels, restaurants i serveis derivats, dels quals tothom fa forçosament ús, d'altres llocs d'esplai on pot transcórrer agradablement el temps

i molt especialment dels comerços, de venda o lloguer, tant de material d'esquí com d'altres, dels quals quasi tothom fa ús encara que només sigui per fer-ho veure.

Si un bosc com a factor més representatiu, entre d'altres, és un al·licient natural que atreu els esquiadors sense altres additius artificials, podem oblidar aquests i tota la seva problemàtica. El «descobriments» de l'esquí nòrdic, que ja practicaven anteriors generacions en els països alpins com França, Suïssa o Itàlia, i que hom havia previst, n'és l'exemple més clar. Si a qualsevol dels països nòrdics es fabriquen anualment prop d'un milió d'esquís, per cada vuit milions d'habitants, entre el mateix nombre de persones reunides en una distància inferior als dos-cents km., es pot pensar que entre elles en puguin existir uns milers que prenguin per costum de passejar-se esporàdicament per un terreny suficientment atractiu. Aquesta mínima possibilitat no és pas cap utopia.

Suposat que la iniciativa privada procura, per ella mateixa, obtenir benefici de les inversions, cal, a més, en una estació d'esquí, l'afluència de suficient turisme perquè les despeses generals de funcionament, com són administració, accessos, serveis i millores en general, la realització de les quals correspon, principalment, als estaments oficials (i que, al capdavant, repercuten sobre els mateixos particulars), puguin ésser compensades per altres beneficis, en quantitat suficient per a obtenir, en conjunt, un rendiment positiu.

Que la inversió a realitzar no sigui tan gran com hauria de ser si existissin d'altres condicions, no indica sinó que una més ràpida amortització d'aquesta inversió, mentre que el fet que la inversió no sigui l'únic factor determinant del desenvolupament d'una estació d'esquí, li dona un marge més ampli de possibilitats.

La limitació d'ús o explotació no és exclusiva de les instal·lacions mecàniques, sinó de totes en general, encara que no tan marcadament, perquè depenen de l'afluència de visitants. Per a mantenir aques-

geografia catalana. Abans, hom podia relacionar-los amb l'esquí, avui l'ermita vella de Sant Joan de l'Erm, la nova i els seus boscos, són una possibilitat més i a la vegada única per a l'esquiador.

Un accés habilitat tot l'any, un mínim d'hostalatge respatllat per la tradició turística de la Seu d'Urgell, un trampolí, dos-cents km de pistes amb neu de quatre a set mesos cada any i uns campionats nacionals que ho garantitzen, justifiquen que Sant Joan sigui una realitat sense haver estat gairebé projecte.

L'estat inicial de Sant Joan amb un mínim de serveis ja existents i d'altres realitzats darrerament pels estaments oficials ha permès, donat l'interès de la zona, un mínim d'afluència, havent-se pogut prescindir de la iniciativa privada, fet que explica el desenvolupament d'una motivació fins ara exclusivament esportiva.

foto: Victor

Motivació

Finalitzada la temporada d'esquí 1967-68, la necessitat de trobar un lloc on celebrar correctament les modalitats nòrdiques era més que urgent. El fons, sense un lloc apropiat on practicar-lo, no podia desenvolupar-se. Prescindint de tots els lligams superficials, calia trobar una base ferma on treballar amb efectivitat o, si no, els esforços no continuarien sinó per a sobreviure. Els factors que per ordre d'importància calia sospesar eren: el relleu, tal que no fos mai una limitació de les possibilitats, la neu, tant pel que fa a la quantitat com a la qualitat, a una alçada com més baixa millor (inclosa l'acció de la vegetació, el vent, etc.), i la proximitat de Barcelona, tenint en compte que, al capdavant, la major part d'iniciatives no podia sortir d'altre lloc. L'hostalatge, l'acondicionament general, els accessos i, sobretot, els antecedents esportius eren factors secundaris. Era una valoració arriscada per a molts, fins i tot avui utòpica, però l'única realista possible. Es pot construir un hotel o una carretera, però no la neu o un relleu apropiat.

Com a esquí, Sant Joan va néixer un dia de l'any 1968, quan es va assenyalar, entre d'altres, com el lloc de més possibilitats per a reunir les condicions exposades. Un cop estudiats exhaustivament sobre el paper les condicions climàtiques i el relleu, es va tenir ocasió de començar a comprovar posteriorment les previsions sobre un terreny encara desconegut. Amb una estructura lògica i uns estudis racionals, les previsions van coincidir exactament amb la realitat, mentre la programació amb la base ferma que la justificava, va desenvolupar-se de forma igualment exacta.

En el termini de tres anys escassos s'han realitzat vint-i-sis competicions de fons, entre elles els Campionats d'Espanya 1971, sense precedents en tota la història de l'esquí nacional, cosa que obre unes possibilitats encara de més gran envergadura per a properes temporades.

L'aspecte esportiu, d'importància secun-

dària, havia d'ésser, tanmateix, un factor decisiu per al desenvolupament de l'esquí nòrdic, com a esquí popular o de turisme, principal motivació perseguida, de la qual indirectament el primer beneficiat seria la mateixa competició amb una base ferma de practicants que és l'única manera de possibilitar un èxit esportiu real. Aquest programa de promoció ja ha començat, alhora que paral·lelament es va normalitzant l'ensenyament de l'esquí i l'obtenció de material per oferir a qualsevol que ho vulgui la pràctica de l'esquí.

Un trampolí, construït aquesta tardor, permetrà d'iniciar un programa equivalent de promoció, si bé més reduït, amb una espectacularitat d'excepció. El seu curt punt crític de trenta metres i les seves característiques garantitzen una tasca d'iniciació que justifiqui més endavant un trampolí de 70 metres o més.

foto: Campaña

Sant Joan és una solució laboriosa, però l'única efectiva per al desenvolupament de l'esquí nòrdic.

Possibilitats

Els boscos de Sant Joan de l'Erm ocupen una extensió de 70 Km² que s'estenen entre el Pallars i l'Urgellet per tots els vessants de cim de l'Orri (2.437 m.). A l'est, entre els 1.600 i 2.000 m., una zona de 40 Km² de prats i boscos amb neu esquiable regularment entre tres i sis mesos cada any, baixen suaument vers la Seu d'Urgell. El relleu i la neu són els factors determinants d'unes grans possibilitats.

L'esquí que els meridionals anomenen nòrdic, per diferenciar-lo de l'alpí, és, llevat d'especialitzacions competitives com les curses de fons i els salts, un concepte més ampli de l'esquí, sense limitar-lo a unes condicions o instal·lacions determinades, de manera que l'esquí, en lloc de limitar el camp de l'esquiador, li obre la possibilitat d'utilitzar la neu com un mitjà més àgil de gaudir de la natura a qualsevol indret escollit.

Sant Joan és per a l'esquí nòrdic com en el seu dia va ésser la Molina i més tard Andorra i la Vall d'Aran per a l'esquí de descens o alpí, que van fer-ne possible el desenvolupament. Però el vessant nord de l'Orri que baixa més bruscament cap a la Noguera Pallaresa i al Romadriu, permet, entre Sort i Montrestró, unes possibilitats molt interessants per a l'esquí de descens, cosa que, junt amb l'experiència de Sant Joan, ha fet aparèixer per aquesta banda alguns projectes d'instal·lacions mecàniques.

Les possibilitats hivernenques no estan reduïdes a l'esquí. La pràctica del «luge», esport desconegut per nosaltres, tindria un lloc simple i immillorable; el «bobsleigh» podria aparèixer posteriorment amb una pista a les proximitats de l'Orri, igual que el patinatge de velocitat i l'artístic amb un mínim de condicions.

Fora de l'hivern, existeixen unes condi-

El corredor Enric Duilló, de la Seu d'Urgell, un representant de l'esquí comarcal impulsat pel Centre. ▼

cions idònies com a camp d'entrenament per a gairebé tots els esports, especialment l'atletisme, cosa que podria donar una continuïtat esportiva molt interessant al llarg de tots els mesos de l'any. Però el fet que, sense dubte, obriria més possibilitats a la regió de Sant Joan, seria declarar-la parc nacional, repoblar-la d'arbres, animals i peixos, a la vegada que suprimir les tales i limitar la pesca i la caça, realitats innegables i de gran importància fins i tot avui, per la qual cosa caldria, com a mínim, controlar efectivament les llicències a fi de conservar una fauna terrestre i aquàtica en desaparició, pensant que seria massa utòpic demanar una supressió total de les captures, tal com caldria en un parc nacional. Amb la cura i la programació degudes, aquests boscos podrien ésser un paradís natural, amb una flora i una fauna d'excel·lent interès, donades

les característiques climàtiques de la zona, malgrat que actualment ja n'han desaparegut gran part de les espècies animals com óssos, isards i d'altres.

A Sant Joan, la temporada d'estiu és, quant a possibilitats turístiques, molt superior a la d'hivern. Serveixi com a exemple, insignificant però suficientment representatiu, el rovelló, que s'hi fa des del maig fins al novembre i que atreu l'incondicional boletaire, realitat molt nombrosa a tenir en compte a la tardor, temporada de moviment gairebé nul a qualsevol estació d'esquí.

Amb una gran varietat d'atractius durant tots els mesos de l'any, Sant Joan de l'Erm és, en resum, una estació integral de vacances, no solament una estació d'esquí ni menys encara exclusivament de descens. Les condicions per a les vacances, el repòs i l'esport ho permeten.

CRÓNICA DEL CENTRE

Homenatge a l'antic president del Centre, senyor Pau Vila i Dinarès

Amb la sala d'actes plena a vessar de socis i amics, el Centre va retre un homenatge d'admiració al seu antic president senyor Pau Vila i Dinarès, en ocasió d'haver assolit els 90 anys d'una vida tan fecunda en treball i dedicació al país, i tan prometedora encara d'altres mostres del seu saber que té en curs de realització o en projecte. Acompanyaren el senyor Vila, a la taula presidencial, els ex-presidents senyors Blanc i Ventosa (el senyor de Quadras s'hi adherí des de casa seva per malaltia), el vice-president del Centre senyor Gurri, que en absència ineludible del senyor Bou justificà els motius pels quals el Centre havia decidit aquest homenatge, i el senyor Enric Lluch, professor de Geografia a la Universitat Autònoma de Barcelona.

El senyor Lluch va dibuixar la figura de Pau Vila, com a geògraf, i féu veure, a través de les etapes en què dividí els treballs geogràfics de l'homenatjat, com les tasques de Pau Vila responien a les necessitats del món en què ell vivia; així des del 1919 al 1939, dedi-

cats a l'ensenyament, divulgació, investigació i assessorament de temes relacionats amb Catalunya; del 1941 al 1961, esmerçats en l'estudi geogràfic de Colòmbia i de Veneçuela, països on va residir després del conflicte interior espanyol; i també des del 1961 endavant, quan passant mig any a Catalunya i mig any a Amèrica del Sud, continua treballant en temes que afecten el país d'on viu. El senyor Lluch acabà la dissertació augurant al senyor Vila una molt llarga capacitat de treball per tal de respondre als temes que ja ara, i sense comptar els que es puguin representar, reclamen la seva intel·ligència i dedicació.

El senyor Vila ens parlà després de «Com he vit el Centre i com el voldria veure». Ens va dir que, al seu temps de soci actiu i de president, primer de la Secció de Geografia i, després, de l'Entitat, les coses eren molt diferents. Explicà diversos records i actes significatius en què havia intervingut i recordà noms de persones que havien rebut la medalla d'or del Centre, des del conserge i entusiasta excursionista Pere Pach, a Dom Bonaventura Ubach, creador dels Estudis Bíblics a Montserrat. Va manifestar com el complaïa, cada vegada que venia a l'Entitat, ara molt més gran que no abans, el moviment que hi veia, de persones joves o madures, que d'una altra

El senyor Pau Vila i Dinarès, ex-president del Centre, gran excursionista i il·lustre geògraf, que enguany ha fet 90 anys. ◀

Un moment del parlament de Pau Vila durant l'acte d'homenatge que li va tributar el Centre. ◀

manera o amb altres mitjans que els del seu temps, continuen dedicant-se a les tasques excursionistes, tant pel país com per l'estranger. Manifestà la seva esperança que aquestes activitats tan diverses faran conèixer als actuals i futurs excursionistes, a més del nostre país i la nostra gent, els països i les gents forans, contribuint d'aquesta manera a l'agermanament de totes les nacions i a la pau entre elles, cosa aquesta que és del tot fonamental i necessària.

Després dels llargs aplaudiments que acolliren les paraules de Pau Vila, com en iniciar-se l'acte havien acollit la seva presència a l'estrada presidencial, el senyor Gurri llegí algunes de les adhesions rebudes, i explicà que la F.C.M. havia decidit en Assemblea General, el passat octubre, d'atorgar a Pau Vila i Dinarès la Placa d'Argent de la Federació Catalana de Muntanyisme, màxima distinció anyal d'aquest organisme. Finalment, el senyor Gurri, en nom del Centre, lliurà al senyor Vila una reproducció en argent de les columnes romanes que es conserven als locals del Centre, perquè li recordessin sempre les hores que havia dedicat a l'Entitat i l'afecte que hi deixà ben arrelat.

Reproduïm, a continuació, el parlament d'ofertament de l'acte pronunciat pel nostre vice-president, senyor Francesc Gurri.

Homenatge del Centre Excursionista de Catalunya a Pau Vila. Oferiment de l'Acte

Il·lustre i benivolgut mestre Pau Vila; apreciats i benemèrits ex-presidents de la nostra Entitat; companys socis del Centre; senyores i senyors:

Permeteu-me, en primer lloc, d'excusar l'assistència en aquest acte, per raó de forçosa absència, del nostre president, Agustí Bou, i de demanar-vos també perdó si m'ha correspost a mi, amb més escassos mereixements, de pronunciar unes breus paraules com a ofertament d'aquest acte d'homenatge. No seria, però, sincer si no digués que si aquesta circumstància és per a mi un honor, s'hi afegeix també la satisfacció que sigui precisament un fet tan càlid i emotiu el que doni lloc a la meua primera intervenció pública com a vice-president de l'Entitat.

Sabem que el mestre Pau Vila viu aquests dies, i molt merescudament, immers en un seguit d'homenatges amb els quals tothom vol expressar-li l'afecte i l'admiració per la seva

Aspecte de la sala d'actes del Centre en l'acte d'homenatge a Pau Vila. ▼

gran obra, a l'ocasió d'haver assolit el cim dels seus primers noranta anys. Hem de felicitar-lo per la seva resistència: no davant de tants anys, sinó de tants homenatges. Voldríem, però, que en aquest acte que avui ens reuneix aquí, ell hi veiés una especial significació: el fet que es tracta en realitat d'un acte íntim, d'un acte com entre la pròpia família, amb l'afecte dels de casa, perquè la llar del Centre ha estat i és la seva pròpia llar, la que ell mateix ha conduït com a president.

I no exagerem gens en dir que avui és a casa seva si hi afegim, per exemple, que el mestre Pau Vila complirà l'immediat 1972 els cinquanta anys de soci. El mes de juny concretament. Sembla que el juny li ha estat un mes propici, entre nosaltres. Al juny del 22 ingressà com a soci; al juny del 28 ocupava la presidència de la Secció de Geografia i Geologia; al juny del 31 era nomenat president del Centre i, com a torna, president de la Comissió de Publicacions... Ens atreviríem a dir que el seu avanç per l'escalafó del Centre fou tan ràpid com brillant, resultat evident d'un mèrit sobresortint, d'un esperit emprenedor i inquiet, ja que els seus habituals d'aquesta casa són, com tots sabeu, una imatge de la fantasia.

Si volguéssim assenyalar, encara que fos molt breument, tota la seva activitat al Centre, no acabariem mai. El nostre Butlletí, per exemple, és ben ple dels seus treballs i la tribuna d'aquesta mateixa sala s'ha honorat mol-

tíssimes vegades amb la seva presència. Tots sabem fins a quin punt la seva tasca geogràfica —especialment de cara a la geografia humana— ha estat aliment bàsic de la gran família excursionista i —el que potser encara és més important— atractiu i magnífic camí per a aprendre a conèixer, estudiar i estimar la nostra terra, cosa que mai no li agraiem prou. La seva tasca al Centre fou tan extensa com polifacètica. En aquest darrer aspecte voldríem anotar com a anècdota —perquè és possible que ni ell mateix no ho recordi— que fins formà part del jurat d'una cursa internacional d'esquí de fons, l'any 33.

Segui, doncs, per al mestre benivolgut, per al nostre Pau Vila, l'homenatge més devot de la gran família del Centre: un homenatge gairebé filial. Sembla també que enguany, el fet de dir-se Pau, ja resulta una cosa molt important, i així la, gran dimensió científica i humana de la seva persona s'uneix a la d'altres prohoms del moment: Pau Picasso, Pau Neruda, Pau Casals... Pau Vila és també el gran artista de la Geografia moderna, un artista la personalitat del qual glossarà tot seguit el catedràtic de Geografia de la Universitat Autònoma de Barcelona, Enric Lluc, al qual cedim la paraula.

Gràcies per la vostra atenció.

Homenatge a Narcís Rucabado Comerma

El passat 22 de juny tingué lloc l'Assemblea General ordinària de la Secció de Geografia i Ciències Naturals, en què la renovació reglamentària dels càrrecs de la Junta s'incrementava per la de president, el qual, per voluntat pròpia, havia demanat d'ésser rellevat.

Amb motiu, doncs, de deixar, Narcís Rucabado i Comerma, la presidència en complir 25 anys en el càrrec, i coincidint amb els seus 50 de soci de l'Entitat, al llarg d'una generosa i apassionada actuació social plena de vitalitat i encerts, la Junta Directiva del Centre en ple, juntament amb la de la Secció i una nombrosíssima assistència de socis, li oferiren un cordial i emotiu homenatge.

El president del Centre, Josep Ventosa i Palanca, i el nou president de la Secció de Geografia, Francesc Gurri i Serra, glossaren el sentit de l'acte i la personalitat de Narcís Rucabado enaltint la seva brillant i perseverant dedicació a l'Entitat i les seves rellevants virtuts humanes, alhora que li feren ofrena d'una medalla del Centre i d'un artístic pergamí amb

una emotiva dedicatòria al·lusiva a l'efemèride. Esmentem també, com a detall simpàtic i de justícia, que fou igualment reclamada la presència a l'estrada de l'esposa de l'homenatjat, a la qual s'oferi un bell ram de flors.

Narcís Rucabado, visiblement emocionat, però amb l'aplomada dignitat que el caracteritza, dirigí unes paraules als assistents donant les gràcies a tots per l'acte, així com pel fet d'ésser nomenat per la nova Junta president honorari de la Secció de Geografia, una secció del Centre la creixent i important activitat de la qual ha estat en molt bona part obra personal de l'homenatjat.

En memòria del doctor Eduard Fontserè i Riba

La Secció de Geografia i Ciències, en el desig d'honorar el bon record de qui en fou president, i també vice-president del Centre, el doctor Eduard Fontserè, iniciador a la Molina d'un observatori per al Servei Meteorològic de Catalunya, el qual funcionà des de l'any 1927 al 1934, ha col·locat en el local del Xalet del Centre d'aquella estació d'esquí, una vitrina amb un baròmetre Fortin parió del que existeix al local social de l'Entitat, juntament amb un quadre on figura una dedicatòria al·lusiva a l'esmentada efemèride.

L'Assemblea General Ordinària de Socis

Aquesta assemblea, celebrada com havíem anunciat, el dia 29 d'octubre, va fer congregar a la Sala d'Actes un gran nombre de socis. Tota la sessió es va desenvolupar en un alt esperit de col·laboració per part de tothom, i la Junta Directiva va recollir diversos suggeriments que seran tinguts en compte en el futur desenvolupament de la nostra vida social.

Després d'una votació secreta que resultà molt igualada, foren coberts els càrrecs de president, un segon vice-president, de comptador, de vice-secretari i de tres vocals que reglamentàriament acabaven llur terme de gestió.

La nova Junta Directiva ha quedat constituïda tal com segueix:

President: Agustí Bou i Tort
Vice-presidents: Josep M. Sala i Albareda i
Francesc Gurri i Serra
Tresorer: Ramon Pujol i Alsina
Comptador: Llorenç Gascon i Fernández

Placa de ceràmica instal·lada a Penyagolosa, el punt culminant del País Valencià, amb els efectes de la inclemència del temps o, potser, dels homes.

Secretari: Joan Costa i Costa

Vice-secretari: Frederic Torres i Padrís

Bibliotecari: Modest Montlleó i Espasa

Vocals: Josep M. Colomer i Torrents, Emili Cívis i Abad, Josep Abril i Pinell, Anna Borbonet i Macià, Montserrat Puigmal i Serra i Guillem Armora i Marill.

A més, formen part de la Junta Directiva tots els presidents de Secció o de Comissió i un delegat del Consell del Jovent.

Tant el president sortint, en acomiadar-se'n, com el nou president, en presentar a l'assemblea la línia d'actuació que ell creia convenient per a l'Entitat, van ser aplaudits llargament per tots els assistents.

El Centre prossegueix la seva vida activa a favor de l'excursionisme català!

Nova Junta de la Secció de Muntanya

A l'Assemblea General Ordinària de la Secció de Muntanya, celebrada el passat dia 19 d'octubre, es va aprovar la nova Junta de dita Secció, la qual queda constituïda pels següents components:

President: Josep M. Biosca

Vice-president: Hilari Sanz

Secretària: Enriqueta de Irizar Bauset

Vice-secretari: Miquel Fusté

Tresorer: Jaume Moret

Vocal de material: Francesc Noelle

Vocal d'excursions: Pere Bosch Falcó

Vocals numeraris: Joan Roca, Francesc Olvera, Francesc X. Gregory i Roger Tarragó

Vocals auxiliars: Josep Llaudó, Josep Casanovas, Xavier Martínez, Modest Clavé i Jordi Permanyer

Vocals nats:

President del CADE: Josep E. Paül

President de Camping: Antoni Romeu

Pics de més de 2.000 metres amb cotxe

Un grup de socis del Centre, en un recorregut pels límits dels territoris de llengua catalana, entre el País Valencià i el sud d'Aragó (província de Terol), ens comuniquen que es poden assolir les dues cotes més altes d'aquella zona amb cotxe: el Peñarroya (2.024 metres), el més alt de tots, i el Javalambre (2.020 metres). Es pot ascendir al primer per una magnífica pista forestal que arriba a tocar de la cota 2.000, d'on s'assoleix la cota més alta en pocs minuts. Sembla que hi ha també en

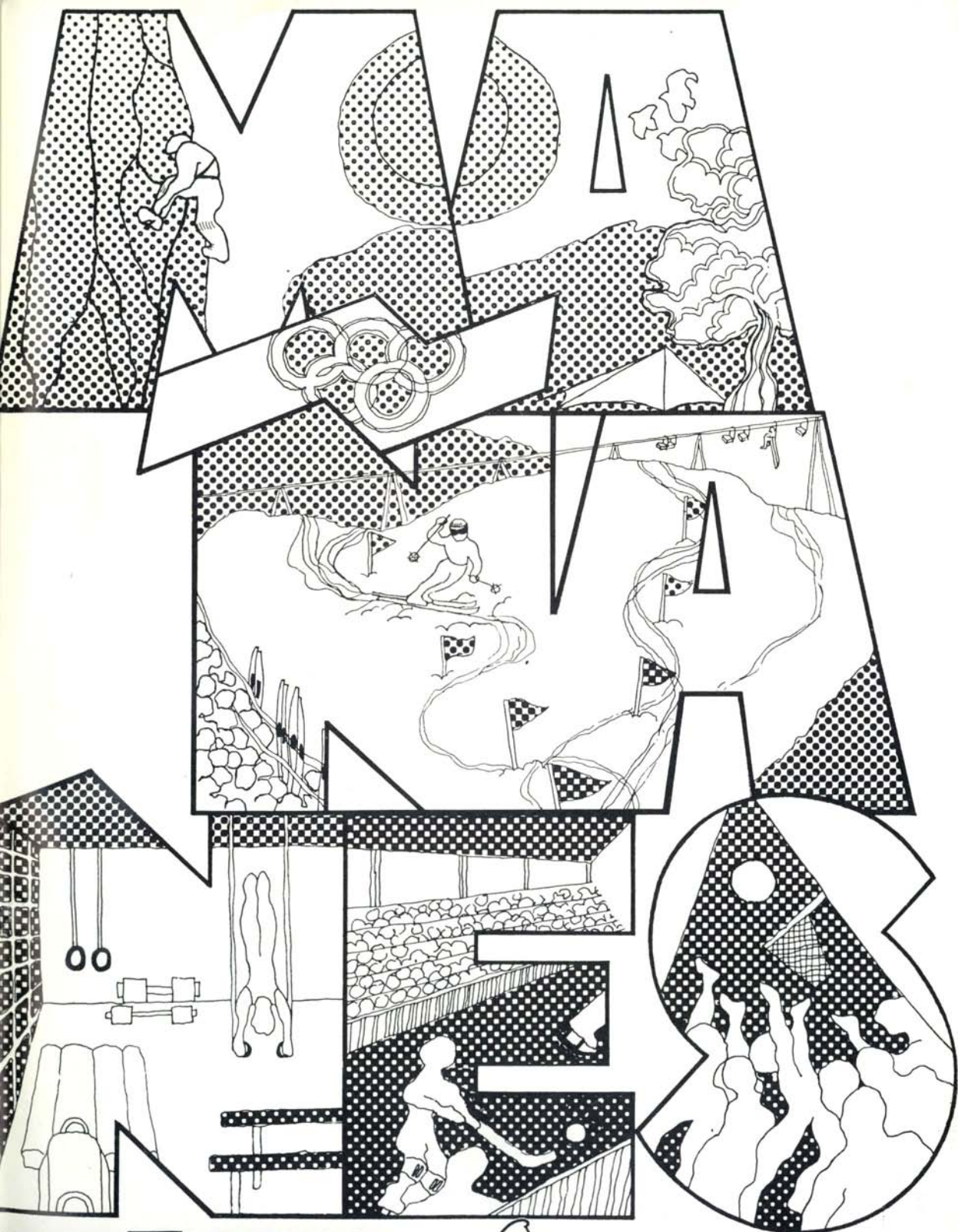
foto: J. Llaudó

projecte unes pistes d'esquí. Al Javalambre es pot pujar també des de Camarena de la Sierra per una altra pista forestal de 16 km que duu al cim mateix, on acaba. Els socis del Centre plantaren la tenda dalt del cim, amb què causaren la sorpresa dels ocupants de diversos cotxes que hi pujaren l'endemà, així com dels obrers que hi instal·len unes grans torres metàl·liques per a uns repetidors de televisió. També hi ha en estudi el projecte d'una estació d'esquí, ja que a causa de l'altitud i de les condicions climàtiques la neu s'hi manté una colla de mesos. Les muntanyes del Javalambre són calcàries, desolades, i tenen una amplitud considerable.

Ens informen també que l'ascensió al Penyagolosa (1873 m) ha resultat escurçada per una pista forestal. Amb uns quaranta minuts s'assoleix la màxima cota o cim del País Valencià. Dalt del cim s'ha instal·lat un petit xalet d'estructura metàl·lica, i tot recobert de vidre, amb cabuda justa per a un llit, una tauleta i una cadira. Aquest xalet, protegit per un parallamps, és del Servei Forestal, per al guaita contra els incendis.

Cal felicitar el Districte Forestal de Terol, per la campanya de protecció dels ocells insectívors que combaten les plagues dels arbres, que donen a conèixer uns magnífics cartells metàl·lics en colors (1). A causa del fred i de l'altitud d'aquestes zones han estat penjades a les branques dels pins unes minúscules casetes de fusta per als ocells, a fi de protegir-los del rigor del clima hivernal i, doncs, de contribuir a evitar l'extinció d'aquesta espècie tan útil.

(1) Vegeu una reproducció d'aquest cartell i detalls al número 653 de MUNTANYA (febrer de 1971), continuació del número de desembre de 1970 dedicat a la protecció i defensa de la Natura.

MANANES **ESPORTS**

Canada, 26 T.232 07 71 Barcelona-2
 Via Augusta, 103 T.217 91 88 Barcelona-6
 Bailèn, 170 T.258 10 15 Barcelona-9
 Prim, 99 T.280 48 21 Badalona

**ÒPTICA
CAPMANY**
òptics diplomats

Descompte especial
als senyors socis
del Centre Excursionista
de Catalunya

Qualitat i gran
assortiment en
CINE
ÒPTICA
FOTOGRAFIA

Muntaner, 357 - Barcelona - Telèfon 211 26 57

PLACA DE PLATA

TELESQUIS PIRENAICOS, S. A.

LA CAPDAVANTERA I MILLOR DOTADA
DEL PIRINEU CATALÀ

A LA TEMPORADA
D'ESQUÍ 1971-72
us ofereix

4

TELECADIRES

5

TELESQUÍS

2

RATRAC

RESTAURANT
COSTA RASA

Nova direcció H. La Solana

BAR
BONA SORT

INFORMACIÓ

BARCELONA - TEL. 221 24 76

LA MOLINA - TEL. 8

KNEISSL
skis

BOTAS

Kastinger

PANTALONES Y TRAJES SKI

TURBO

FIJACIONES

REPRESENTANTE GENERAL PARA ESPAÑA

MAÑANES

import

CANUDA 26 - TELEFONO 232 07 71

BARCELONA 2

HOTEL MUNDIAL

San Odón, n.º 2

Tel. 35 00 00

LA SEU D'URGELL

HOTEL ANDRIA

Discoteque

CORONA

Tel. 35 03 00

LA SEU D'URGELL

**ESQUI
CAMPING
ESCALADA**

SPORTS

**CANUDA, 6
BARCELONA (2)
TEL. 232 37 42**

ESQUÍ I LLESUI

L'estació que us farà més esquiador

**Nous al·licients ajudaran
a fer-vos més atraient l'estada**

PISTA DE GEL Instal·lada davant el Restaurant "La Carena"

PISTA ESPECIAL PER A LUGES

GUARDERIA INFANTIL a les pistes

EXCURSIONS AMB ESQUÍS dirigides per experts professors

14 PISTES D'ESQUÍ degudament preparades

REFUGI-RESTAURANT amb plats de la comarca pallaresa

FRUÏU de lliscar sobre el GLAC
amb el material apropiat
Parvilleset

ENRIC
GRANADOS 122

AVINYO 8 i 10

P. MANUEL
GIRONA 49